Financijska analiza osiguravajućeg društva EUROHERC d.d.

Rugole, Ivona

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **The Polytechnic of Rijeka / Veleučilište u Rijeci**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:125:266324

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-28**

Repository / Repozitorij:

Polytechnic of Rijeka Digital Repository - DR PolyRi

zir.nsk.hr

Image not found or type unknown

VELEUČILIŠTE U RIJECI

Ivona Rugole

FINANCIJSKA ANALIZA OSIGURAVAJUćEG DRUŠTVA EUROHERC d.d.

(specijalistički završni rad)

Rijeka, 2020.

VELEUČILIŠTE U RIJECI

Poslovni odjel

Specijalistički diplomski stručni studij Poduzetništvo

FINANCIJSKA ANALIZA OSIGURAVAJUĆEG DRUŠTVA EUROHERC d.d.

(specijalistički završni rad)

MENTOR:

mr.sc. Denis Buterin

STUDENT:

Ivona Rugole

MRS: 2423000143/17

Rijeka, rujan 2020.

VELEUČILIŠTE U RIJECI

Poslovni odjel

Rijeka, 1.04.2020.

ZADATAK
za specijalistički završni rad

Pristupnici Ivani Rugole **MBS: 2423000143/17**

Studentici specijalističkog diplomskog stručnog studija Poduzetništvo izdaje se zadatak za specijalistički završni rad – tema specijalističkog završnog rada pod nazivom:

Bonitet osiguravajućeg društva EUROHERC d.d.

Sadržaj zadatka:

Temeljito obraditi relevantne značajke financijskog izvješćivanja u Republici Hrvatskoj, s posebnim osvrtom na važnost financijskih analiza. Proučiti metode i postupke izračuna pokazatelja te interpretacije dobivenih rezultata. Temeljem financijskih izvještaja i financijske analize testirati uspješnost navedenog osiguravajućeg društva. Analizirati položaj društva te dati preporuke za njegov budući razvoj radi eventualnog ponovnog izlaska na burzu, odnosno na tržište vrijednosnih papira. Rezultate istraživanja sustavno prikazati u zaključku.

Rad obraditi sukladno odredbama Pravilnika o završnom radu Veleučilišta u Rijeci.

Zadano: 1.4.2020. **Predati do: 15.9.2020.**

Mentor:
Dr. sc. Denis Buterin

Pročelnica odjela:
Mr. sc. Anita Stilin

Zadatak primila dana: 1.4.2020.

Ivona Rugole
Ivana Rugole

Dostavlja se:
- **mentoru**
- **pristupnici**

IZJAVA

Izjavljujem da sam specijalistički završni rad pod naslovom FINANCIJSKA ANALIZA OSIGURAVAJUĆEG DRUŠTVA EUROHERC d.d izradio samostalno pod nadzorom i uz stručnu pomoć mentora mr. sc. Denisa Butorina.

Ime i prezime

Ivana Rugole

(potpis studenta)

SADRŽAJ

1. UVOD 8
2. ANALIZA FINANCIJEKIH IZVJEŠTAJA 10
2.1. BILANCA 12
2.2. RAČUN DOBITI I GUBITKA 17
2.3. VERTIKALNA ANALIZA 19
2.4. HORIZONTALNA ANALIZA 20
2.5. MEĐUNARODNI RAČUNOVODSTVENI STANDARDI 20
3. FINANCIJSKI POKAZATELJI 23
3.1. POKAZATELJI LIKVIDNOSTI 23
3.2. POKAZATELJI ZADUŽENOSTI 25
3.3. POKAZATELJI AKTIVNOSTI 27
3.4. POKAZATELJI EKONOMIČNOSTI 28
3.5. POKAZATELJI PROFITABILNOSTI 29
4. FINANCIJSKA ANALIZA 32
5. HRVATKO TRŽIŠTE OSIGURANJA 38
5.1. ZNAČAJKE HRVATSKOG OSIGURAVAJUĆEG TRŽIŠTA 38
5.2. KRETANJE PREMIJE ŽIVOTNIH I NEŽIVOTNIH OSIGURANJA 2009.-2019. 41
6. POLOŽAJ OSIGURAVAJUĆEG DRUŠTVA EUROHERC NA HRVATSKOM TRŽIŠTU 45
6.1. KONCERN AGRAM I DRUŠTVO EUROHERC 45
6.2. KRETANJE ZARAČUNATE BRUTO PREMIJE OD 2009. DO 2019. GODINE 47
6.2. PRIJEDLOZI ZA BUDUĆI RAZVOJ DRUŠTVA 48
7. ZAKLJUČAK 51
POPIS LITERATURE 52
POPIS TABLICA: 53
POPIS PRILOGA: 53
PRILOZI 55

SAŽETAK

Tvrtka Euroherc d.d. u svom poslovanju obavlja kompletnu izradu financijskih izvještaja koji uključuju i izradu bilance, računa dobiti i gubitke, vertikalne i horizontalne analize, te financijske pokazatelje. Oni joj omogućuju da lako svrsta sama sebe na tržište na kojem je aktivna. Iz izračuna bilance može se vidjeti imovinsko stanje, te obveze i kapital poduzeća. Račun dobiti i gubitka daje uvid u prihode i rashode poduzeća, odnosno u krajnji dobit ili gubitak poslovne godine. Financijski pokazatelji nude informacije o tome da li poduzeće stabilno posluje, koliko je likvidno te koliko prihoda može ostvariti. Također, premija osiguranja i položaj samog osiguravajućeg društva na tržištu osiguranja uvelike pomažu odrediti uspješnost poslovanja društva.

Ključne riječi: Euroherc, financijska analiza, bilanca, račun dobiti i gubitka, financijski pokazatelji, tržište osiguranja

1. UVOD

Tema završnog rada je izrada financijske analize osiguravajućeg društva Euroherc, odnosno kroz rad obuhvatiti će se izrada bilance, računa dobiti i gubitka, vertikalne i horizontalne analize financijskih izvještaja, pokazatelja likvidnosti, pokazatelja zaduženosti, pokazatelja aktivnosti, pokazatelja ekonomičnosti te pokazatelja profitabilnosti. Također, kroz rad dotaknuti će se i teme hrvatskog tržišta osiguranja, ključnih pojmova od kojih se ono sastoji te kretanje premije u prethodnih deset godina.

Analiza financijskih izvještaja je vrednovanje prethodnog financijskog poslovanja nekog društva i njegovog budućeg potencijala. Ona promatra općenito stanje i rezultate poslovanja. Financijski menadžment analizira izvještaje da bi utvrdio kakav je imidž društvo steklo u financijskoj sredini te koje korektivne mjere i politike se mogu poduzeti za smanjenje ili potpuno rješavanje financijskih problema. Utvrđuju se rizična područja i razmatraju sredstva kojima se imovina može učinkovito koristiti postići više zarade. Financijski položaj društva temelji se na omjeru cijena i zarada, kotiranju obveznica, trošku financiranja i raspoloživosti raznih načina financiranja.

Tržište osiguranja u Republici Hrvatskoj je vrlo složen sistem koji doprinosi društvu, pojedincu i gospodarstvu. Osiguranja se mogu podijeliti na životna i neživotna kako je uređeno i Zakonom o osiguranjima. U današnje vrijeme tržište osiguranja postalo je jedno od najvažnijih i nezamjenjivih čimbenika vezanih za sigurnost života. Promatrano s ekonomske strane, smisao osiguranja je u naknadi štete i isplati osiguranih iznosa klijentima. Osiguranje je jedna od djelatnosti koja ima značajan utjecaj na gospodarstvo, a cilj svakog osiguravajućeg društva, pa i društva općenito je uspješno poslovanje čiji su glavni izvor informacija financijski izvještaji.

Cilj rada je provesti financijsku analizu osiguravajućeg društva te analizu tržišta osiguranja, odnosno kretanja bruto premije kroz godine. Metode istraživanja koje će biti korištene u ovom radu su metoda analize, metoda sinteze, metoda indukcije, metoda dedukcije te tablično i grafičko prikazivanje.

Ovaj rada biti će podijeljen u šest poglavlja. Uvod koji će nam približiti i uvesti nas u tematiku rada je prva cjelina, druga cjelina je analiza financijskih izvještaja koja nas

upoznaje s pojmom financijske analize, što je to horizontalna i vertikalna analiza, što je bilanca i od čega se sastoji te će pobliže objasniti njene vrste te koje se promjene događaju unutar nje. Upoznati će se pojam računa dobiti i gubitka te što su to međunarodni računovodstveni standardi. Treće poglavlje upoznaje nas s ključnim financijskim pokazateljima dok će četvero poglavlje približiti analizu istih. Peto poglavlje upoznaje nas s hrvatskih tržištem osiguranja te osnovnim pojmovima koja se koriste na njemu i kroz zadnje poglavlje sagledati će se položaj osiguravajućeg društva Euroherc d.d. u odnosu na cijelo tržište te grafički prikazi kretanje bruto premije kroz godine.

2. ANALIZA FINANCIJEKIH IZVJEŠTAJA

Svaki je poduzetnik u Republici Hrvatskoj dužan voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje prema temeljnim ·načelima urednog knjigovodstva, na način da u njima budu vidljivi poslovi koje obavljaju i stanje njihove imovine. Knjigovodstvo mora biti takvo da trećoj stručnoj osobi omogući uvid u poslovne događaje i u stanje poduzeća. Poslovni dogadaji moraju se moći pratiti prema njihovu nastajanju i razvoju.

U poduzeću se provodi financijska analiza ne samo zbog interne kontrole financijskog poslovanja već i radi bolje razumijevanja zahtjeva dobavljača kapitala, sadržanih u financijskim uvjetima i izvršenju koje proizlazi iz toga (Vukičević: 2006., 65).

Banke i dobavljači promatraju financijsku analizu jer su prvenstveno zainteresirani za likvidnost poduzeća, njihova potraživanja su kratkoročna, a najviše informacija dobivaju iz detaljne analize likvidnosti. Potraživanja vlasnika obveznica su dugoročna i on želi znati da li je poduzeće sposobno podmirivati dug kroz neko duže razdoblje odnosno on može vidjeti tu sposobnost kroz strukturu kapitala, glavne izvore i korištenje sredstava, profitabilnost i projiciranje buduće profitabilnosti. Investitori su ponajprije zainteresirani za profitabilnost odnosno žele znati kakve su sadašnje i buduće zarade poduzeća te da li su te zarade stabilne. Menadžere poduzeća zanimaju zaključci financijske analize kako bi mogli s dobavljačima pregovarati o vanjskim izvorima sredstava. Financijsku analizu koristi porezna uprava i razne druge agencije. Državne institucije je mogu zatražiti radi rebalansa državnog proračuna, subvencioniranje i nadgledanje te financijske intervencije.

Analiza financijskih izvještaja je proces u kojem se korite različita analitička sredstva i tehnike pomoću kojih se podaci iz financijskih izvještaja pretvaraju u informacije relevantne za upravljanje, odnosno to je važan alat pomoću kojeg financijski menadžer donosi odluke vezane uz poslovanje nekog poduzeća, a njen cilj je da informira sve korisnike o položaju i uspješnosti poduzeća, a te informacije se mogu naći u temeljnim financijskim izvještajima.

Postoje kvalitativna obilježja koja sve informacije iz financijskih analiza čine upotrebljivima i korisnima, a to su razumljivost, važnost, pouzdanost i usporedivost.

Razumljivost znači da informacije odmah moraju biti razumljive korisnicima koji se razumiju u računovodstvo i poslovne aktivnosti, jer financijski izvještaji nisu namijenjeni osoba koje ne znaju ništa o poslovanju i računovodstvu. Na korisnicima je da nauče činjenice koje će im pomoći u razumijevanju takvih informacija. Važnost znači da informacije odmah moraju imati određenu važnost, odnosno moraju pomoći korisnicima da donesu poslovne odluke te da isprave ili potvrde svoje prethodne procjene. Pouzdanost znači da je informacija neutralna, nepristrana, objektivna, da odražava ono o čemu se govori i da ne sadrži pogreške. Usporedivost znači da bi informacija trebala biti usporediva sa sličnim podacima i činjenicama u poduzeću, izvan njega ili u širem okruženju.

Financijski izvještaji su bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanom toku, izvještaj o promjenama kapitala i bilješke uz financijske izvještaje.

U cjelovitoj analizi teži se ka cjelovitom obuhvatu svih relevantnih podataka i informacija, bilo da se radi o vrijednosnim ili količinskim podacima ili informacijama. Suprotno tome, analiza financijskih izvještaja teži i ka pogledu u budućnost i naglašavanju onih aspekata poslovanja koji su kritični za preživljavanje, prije svega to su uspješnost i sigurnost poslovanja.

Analitična sredstva i postupci koji se koriste u analizi financijskih izvještaja su usporedivi financijski izvještaji koji omogućuju praćenje promjena kroz više obračunskih razdoblja, praćenje promjena pomoću raznih indeksa (verižnih i baznih), strukturni financijski izvještaji, analiza pomoću pokazatelja te specijalne analize (analiza točke pokrića, predviđanje novčanog tijeka, analize promjene bruto marža).

Ona nije jedina analiza koja će nam dati potrebne informacije za donošenje poslovnih odluka, također, postoje i instrumenti i postupci analize financijskih izvještaja, koje se može podijeliti na usporedive financijske izvještaje, strukturne financijske izvještaje i pokazatelj financijske analize.

Usporedivi financijski izvještaji koriste se prilikom horizontalne analize, strukturni izvještaji za vertikalnu analizu koja je vrlo korisna kod uspoređivanja s konkurentima te za uspoređivanje podataka jednog poduzeća u uvjetima inflacije, dok se pokazatelji financijske analize koriste kao pojedinačnih pokazatelja, skupine pokazatelja, sustava pokazatelja i zbrojnih pokazatelja.

Horizontalna analiza obuhvaća uspoređivanje podataka u dužem razdoblju da bi se otkrile tendencije i dinamika promjena pojedinih bilančnih pozicija, a u donošenju zaključaka koristi se komparativnim financijskim izvještajima i serijama baznih indeksa te se prati uspješnost i sigurnost poslovanja. Kako bi uočili tendenciju kretanja promjena potrebno je uzeli duže vremensko razdoblje kako bi se mogao donijeti zaključak o kretanju pojave kroz promatrano razdoblje na osnovu čega je moguće utvrditi problematična područja poslovanja. U pogledu revizije horizontalna je analiza koristan instrument procjene očekivanih vrijednosti pojedinih elemenata financijskih izvještaja.

Vertikalna analiza služi za uspoređivanje podatka iz financijskih izvještaja u jednoj godini te je vrlo dobra u uvjetima inflacije. Kod ove analize pozicije bilance aktive i pasive izjednačavaju se sa 100 te se iskazani u postocima što revizoru omogućuje analizu aktive i pasive. Isto tako u analizi računa dobiti i gubitka prihod od prodaje izjednačavamo sa 100, a ostalim pozicijama dodjeljujemo koeficijente ovisno u kojem postotku sudjeluju u prihodu od prodaje.

Prethodno navedeni, temeljni izvještaji financijske analize su bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanom toku, izvještaj o zadržanoj dobiti te postoje još i ostali financijski izvještaji.

2.1. BILANCA

Bilanca jest statički računovodstveni, odnosno financijski izvještaj kojim se predočava vrijednosno stanje imovine i njenih izvora (kapitala i obveza) na određeni dan, odnosno dan bilanciranja, a sastoji se od aktivnog i pasivnog dijela (Vinković Kravaica, Ribarić Aidone: 2009.,63).

Ona je sastavljena od 5 ključnih dijelova, a to su dugotrajna imovina, kratkotrajna imovina, vlasnički kapital, dugoročne te kratkoročne obveze.

U aktivnu ubrajamo potraživanja za upisani, a neuplaćeni kapital, dugotrajnu nematerijalnu imovinu koju čine izdaci za razvoj, koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke, goodwill, dugotrajnu materijalnu imovinu koju čine zemljišta, građevinski objekti, postrojenja i oprema, alati, pogonski inventar i transportna imovina,

te biološku imovinu, dugotrajnu financijsku imovinu,koju čine ulaganja u vrijednosne papire, udjeli, dani zajmovi, depoziti i sudjelujući interesi, dugotrajna potraživanja, odgođenu poreznu imovinu te kratkotrajnu imovinu.

Promatrajući aktivu može se dobiti uvid u koje oblike imovine poduzeće ulaže svoja ili posuđena sredstva i koje je udio pojedine imovine u ukupnoj imovini. Najčešći oblici imovine u koju poduzeće ulaže su dugotrajna i kratkotrajna imovina. Dugotrajna imovina je ona koja je potrebna poduzeću na neograničeno vrijeme korištenja te se ona veže za vlasnički kapital, a kratkotrajna je ona koja u roku od godine dana mijenja svoj prvobitni oblik i novac.

U pasivu ubrajamo kapital i rezerve odnosno temeljni kapital, kapitalne, zakonske, statutarne i revalorizacijske rezerve, rezerve za vlastite dionice i vlastite dionice, također i zadržanu dobit, dobit ili gubitak poslovne godine. Pasive se još sastoji od dugoročnih obveza u koje spadaju obveze prema povezanim poduzetnicima, obveze za zajmove, depozite, obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama, obveze za predujmove, obveze prema dobavljačima i vrijednosnim papirima. U kratkoročne obveze spadaju obveze prema povezanim poduzetnicima, obveze za zajmove, depozite, obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama, obveze za predujmove, obveze prema dobavljačima i vrijednosnim papirima, obveze prema zaposlenicima te obveze za poreze, doprinose i slično, odgođeno plaćanje troškova te prihod budućeg razdoblja.

Pasiva poduzeću služi za financiranje, odnosno pokazuje da poduzeće koristi stavke aktive kako bi investiralo. Kod analize pasive pozornost treba obratiti i na brojne skrivene rizike, poput velikih mogućnosti za kreditiranje i financiranje što vrlo često sugerira nastajanje financijske krize, koja se potom može transformirati u ekonomsku krizu pa se u takvim uvjetima treba zaduživati oprezno (Buterin et al, 2018). U vrijeme posljednje velike financijske i gospodarske krize našla su se ugrožena čitava nacionalna gospodarstva a ponegdje je dovedena u pitanje i opstojnost najvećih financijskih institucija (Olgić Draženović et al, 2018). Investiranje u proizvode temeljene na znanju, koje karakterizira velika propulzivnost, često je obilježeno upravo takvim rizicima (Boras et al, 2002).

Bilanca je temelj za otvaranje poslovnih knjiga, ali mora, također, zadovoljavati interese vlasnika, vjerovnika, države, poreznih organa itd. Zadaća bilance je utvrđivanje imovinskog stanja i omogućavanje otkrivanja financijskih tokova i financijske situacije

poduzeća (Vinković Kravaica, Ribarić Aidone: 2009.,72).

Izvještaj o financijskom položaju (bilanca) iznimno je važna informacijska podloga kako bi se donosile poduzetničke odluke. Upravo zbog toga što je bilanca nositelj računovodstvenih podataka i računovodstvenih informacija ona mora pružiti istinit, pravedan, pouzdan i nepristran pregled imovine, glavnice i dugova, promjene financijskog položaja i dobitka i gubitka.

Ona je podloga za financijsku analizu, analizu zaduženosti, profitabilnosti, likvidnosti i aktivnosti. Također, postoje i različite vrste bilanci s obzirom na vrijeme, formu i razlog sastavljanja, to su početna bilanca, zaključna bilanca, pokusna bilanca, skraćena bilanca, konsolidirana bilanca, zbrojna bilanca, primopredajna bilanca, diobena i fuzijska bilanca, sanacijska bilanca, stečajna i likvidacijska bilanca.

Početna bilanca je ona koja se sastavlja prilikom osnivanja nekog poduzeća. Ona se sastavlja 01.01. tekuće godine, a podaci za nju se uzimaju iz prehodne godine, odnosno iz zaključne bilance za dan 31.12. Zaključna bilanca ili konačna ili završna bilanca sastavlja se na kraju poslovne godine te u slučaju kada dođe do završetka rada nekog poduzeća. Pokusna ili probna bilanca je ona koja se sastavlja kako bi se utvrdilo da li su svi podaci u bilanci točno proknjiženi. Ona se obično sastvalja na mjesečnoj bazi, ali i obavezno prije sastavljanja ili prezentiranja bilo koje druge bilance.Skraćena bilanca predstavlja službeni dokument malim poduzetnicima te sadrži manji broj propisanih pozicija, a mali poduzetnici ih često koriste za objavljivanje u tisku ili stručnim publikacijama.Konsolidirana bilanca nam prikazuje stanje aktive i pasive samostalnih društava koja imaju zajednički interes. Ona se sastavlja na razini poslovnog sustava kojem je u cilju pokazati realne imovinske slike poduzeća, njegovefinancijske tokove i financijski položaj te u svom prikazivanju isključuje unutarnje financijske tokove.Zbrojna bilanca se, također, sastavlja za složena poduzeća, ali se kod nje istovrsne stavke iz bilance samostalnih poduzeća zbrajaju te ona uključuje, u svoj proračun, interne financijske tokove.Primopredajna bilanca sastavlja se samo u slučajevima kada u poduzeću dođe do promjene menadžerske strukture, uređenja poduzeća ili likvidacije poduzeća.Diobena bilanca se sastavlja u slučaju kada se rastavlja neki gospodarski subjekt ili pak jedan njegov dio te kada se bez postupka stečaja provodi njegovo razdvajanje na dva ili više poduzeća.Fuzijska bilanca nastaje kada se integriraju dva ili više društva u jedno potpuno novo poduzeće, a ona nastaje zbrajanjem istovrsnih stavki

bilance intergiranih poduzeća.Sanacijska bilanca se sastavlja prilikom sanacije nekog poduzeća. Njome se utvrđuju gubici u poslovanju te služikao mjera za njihovo rješavanje. Stečajna bilanca se sastavlja u onom trenutku kada određeno poduzeće ne otkloni mjere sanancije te kada vjerovnici na sudu pokrenu postupak stečaja poduzeća. Likvidacijska bilanca je ona koja nam prikazuje stanje aktive i pasive u trenutku kada neki poduzetnik prestaje s radom. Sastavlja se na kraju likvidacijskog postupka. Na taj način se utvrđuje kojom se imovinom raspolaže, kolike su obveze i prema kome te kojim će se redom one likvidirati.

U procesu obavljanja poslovnog procesa u poduzeću se događaju razne poslovne promjene te svaka od njih uzrokuje različite promjene u bilanci poduzeća, pa se tako može reći da postoje četiri vrste bilančnih promjena, a to su centripetalne promjene, centrifugalne promjene, koncentrične promjene i periferijske promjene.

Centripetalne promjene su one promjene koje povećavaju i aktivu i pasivu u isto vrijeme, pa se isto tako i zbroj bilance povećava za isti iznos. Poduzeće povećava raspoloživu imovinu koja se ogleda u povećanju pozicija i aktive i pasive. Primjerice, ako banka poduzetniku odobri kredit i uplati ga na njegov žiro račun dolazi do toga da se poveća novčani iznos na žiro računu i dolazi do povećanja obveza prema banci.

Centrifugalne promjene su one promjene koje smanjuju i aktivu i pasivu u isto vrijeme, pa se tako ukupni iznos bilance smanjuje za isti iznos. Poduzeće smanjuje raspoloživu imovinu koja se ogleda u smanjenju pozicija i aktive i pasive. Primjerice, do ovakve promjene dolazi kada poduzetnik podmiri obveze prema dobavljačima sa svog žiro računa jer se u tome tebutke smanjila količina novca na žiro računu i smanjila se obveza prema dobravljaču.

Koncentrične promjene su one koje se iskazuju samo u aktivi, odnosno jedna stavka aktive se povećava, a druga smanjuje za isti iznos te bilanca ostaje nepromjenjiva. Kretanje bilančnih promjena se događa unutar poduzeća. Primjerice, kada dobijemo novce za žiro račun koje su kupci doznačili tada se smanjuju potraživanja i povećava se količina novca na žiro računu.

Periferijske promjene su one promjene koje se iskazuju samo u pasivi odnosno jedna stavka pasive se smanjuje, a druga povećava, a ukupni iznos bilance je

nepromjenjen. One označavaju sve promjene koje izmjenjuju imovinsko pravne odnose nekog poduzeća prema njegovim kreditorima. Kretanje bilančnih promjena se događa izvan poduzeća, ali djeluje na njega. Primjerice, kada banka odobri kredit poduzetniku i umjesto njega plati dospjele obveze prema dobavljačima.

Analizom podataka u tablici broj 1, koja se nalazi u prilogu broj 1, može se vidjeti da se dugotrajna imovina u 2014. godini povećala 0,04% u odnosu na 2013. godinu te također može se vidjeti njeno povećanje u 2015. godini za 6,01% u odnosu na 2014. godinu. ona služi za poslovanje poduzeća, a do njenog povećanja je došlo zbog ulaganja u poslovni prostor. Također, može se iščitati da je kratkotrajna imovina u 2014. godini manja za 1,27% nego što je bila godinu ranije te je došlo do ponovnog smanjenja od 14,36% u 2015. godini. Trend smanjenja kratkotrajne imovine utječe na likvidnost poduzeća s obzirom da se nemogu podmiriti obaveze dospjele na naplatu.

Zalihe u 2014. godini povećavaju se za 30,67% u odnosu na 2013. godinu, ali nakon toga dolazi do smanjenja u 2015. godini 4.78%. Povećanje zaliha u 2014. godini znači da je dio njih ostao „zamrznut“ te da se neće obračunavati u rashodima nego će se taj isti iznos obračunati u prihodima, a smanjenje zaliha u 2015. godini znači da su se one oslobodile i da se prihod mora smanjiti za taj iznos troškova.

Potraživanja imaju tendenciju pada iz godine u godinu pa se tako u 2014. godini smanjuju za 5,20% u odnosu na 2013. godinu, a u 2015. godini se još smanjuju za 9,56%. To nije dobar znak za poduzeće zato što ono ne ostvaruje dovoljnu prodaju te će to rezultirati smanjenjem novca, kroz određeno vrijeme, za podmirenje obveza.

Kratkotrajna financijska imovina ima veliki rast u 2014. godini u odnosu na 2013. godinu i to za 49,86%, dok se u 2015. Godini smanjila za 36,22% u odnosu na prethodnu godinu. To je dobro zato što poduzeće ima dovoljno sredstava za podmirenje obveza. Predstavlja vrijednosne papire koji se mogu pretvoriti u novac te to ide u prilog likvidnosti.

Samim time može se vidjeti da je ukupna aktiva u 2014. godini smanjena za 0,002% u odnosu na 2013. Godinu, a u 2015. Godini je veća za 3,82% u odnosu na prethodnu godinu. Povećanje aktive je dobro jer se tako povećala i vrijednost poduzeća, a njen rast je moguće iščitati kroz povećanje dugotrajne imovine koja se 40% financira iz vlastitih izvora.

Kratkoročne obveze su se smanjile u 2014. godini za 11,44% u odnosu na 2013. godinu. Međutim, u 2015. godini kratkoročne obveze su povećane za 4,17%, što ukazuje

na to da je rast kratkoročnih obveza utjecao na smanjenje likvidnosti s obzirom da su se novčana sredstva smanjila, kao i ukupna kratkotrajna imovina. Može se vidjeti da u obe godine poduzeće nije likvidno. Dugoročne obveze poduzeća su u 2014. godini porasle za 0,96% u odnosu na 2013, ali su se smanjile za 10,95% u 2015. godini. Poduzeće je postupilo suprotno jer se dugotrajna imovina znatnim dijelom financirala iz kratkoročnih obveza čine se narušava odnos između imovine i izvora imovine odnosno obveza. Poduzeće bi trebalo poduzeti mjere za povećanje likvidnosti i uravnoteženje bilance. Odgođeno plaćanje troškova i prihoda budućeg razdoblja ima tendenciju pada, pa se tako prvo smanjilo u 2014. godini za 1.97% u odnosu na 2013. godinu, te se u 2015. godini smanjilo za 0,60% u odnosu na prethodnu godinu. Ovaj pad predstavlja smanjenje izvora financiranja u budućnosti.

Kao i ukupna aktiva, ukupna pasiva je jednaka pa je tako u 2014. godini smanjena za 0,002% u odnosu na 2013. godinu, a u 2015. godini je veća za 3,82% u odnosu na prethodnu godinu.

2.2. RAČUN DOBITI I GUBITKA

Račun dobiti i gubitka je računovodstveni izvještaj o prihodima i rashodima poduzeća u izvještajnom razdoblju - suprotne ekonomske kategorije (prihodi i rashodi) sučeljavaju se u cilju utvrđivanja njihove razlike - financijskog rezultata poslovanja (Vinković Kravaica, Ribarić Aidone: 2009.,96).

Sastoji se od različitih prihoda i rashoda, poreza na dobit te neto dobiti ili gubitka. One je jedan od glavnih financijskih izvještaja koji nam pokazuju uspješnost poslovanja nekog poduzeća te na temelju njega menadžeri kontroliraju poslovanje i donose poslovne odluke. Uspješnost poslovanja je sposobnost ostvarenja određenih ciljeva, a posebno se ističe cilj profitabilnosti poslovanja. Račun dobiti i gubitka se može definirati kao izvještaj koji nam govori koliko je prihoda ili rashoda ostvarilo neko poduzeće u određenom vremenu te kolika je dobit odnosno gubitak.

Dio je to temeljnih financijskih izvještaja koji se za eksterne korisnike pripremaju godišnje, a za interne potrebe često mjesečno, neke stavke čak i tjedno ili dnevno. Priprema se za proteklo razdoblje, ali i projicira za buduće. Planirane stavke računa dobiti i gubitka uspoređuju se s ostvarenim, razlike se analiziraju i poduzimaju se korektivne

akcije (Sakar: 2015.,87).

Dakle, može se definirati kao izvještaj koji govori dali poduzeće uspješno posluje u određenom periodu odnosno koliko se povećao ili smanjio kapital i slično, a bilanca daje uvid u stanje imovine i njenih izvora u određenom trenutku.

Kako se poduzeća osim osnovnom djelatnošću bave i drugim oblicima djelatnosti, u prikazivanju prihoda i rashoda potrebno je razlikovati parcijalne rezultate nastale iz pojedinih djelatnosti. Uobičajeno je da se prihodi i rashodi u računu dobiti i gubitka prikazuju prema sljedećoj podjeli:

- prihodi i rashodi iz poslovnih aktivnosti
- prihodi i rashodi iz financijskih aktivnosti
- izvanredni prihodi i rashodi (Dvorski, Kovšca: 2011.,114).

Prihod je novac ili ekvivalent novcu odnosno može se definirati kao povećanje ekonomske koristi u obliku priljeva ili povećanja imovine ili smanjenja obveza čija je posljedica povećanje kapitala. Prihodi se priznaju u trenutku njihova nastanka, a knjiže se u trenutku kada se faktura isporučila kupcu. Oni se mogu ostvariti na mnogo načina, neki od njih su prodaja proizvoda, usluga, trgovačke robe, naplatom kamata i slično.

Rashodi ili troškovi su dio računovodstvenog sustava. Poduzeća bilježe svaki svoj poslovni događaj te ih razvrstavaju u imovinu, prihode, rashode te izvore. Kako bi se sastavio račun dobiti i gubitka iz računovodstvenog sustava se izdvajaju, grupiraju i zbrajaju transakcije vezane uz prihode ili rashode, a to mogu biti isporuka roba i usluga, fakturiranje, potrošni materijal i slično.

Analizom tablice broj 2, koja se nalazi u prilogu broj 2, može se vidjeti da se u 2014. godini poslovni prihodi se smanjuju za 5,81%, a poslovni rashodi se povećavaju za 34,89% u odnosu na 2013. godinu. U 2015. godini poslovni prihodi se smanjuju za 9,29%, a rashodi rastu za 10,00% u odnosu na 2014. godinu. Može se zaključiti da su poslovni rashodi veći u odnosu na poslovne prihode u 2013. godini te je to rezultiralo negativnom razlikom između prihoda i rashoda. Poslovni prihodi imaju 86,43% udjela u ukupnim prihodima, a poslovni rashodi imaju 87,18% udjela u ukupnim rashodima. Isto

tako može se vidjeti da se u 2014. godini financijski prihodi povećavaju za 6,67%, a financijski rashodi smanjuju za 64,21%. U 2015. godini financijski prihodi rastu, a rashodi padaju pa se tako financijski prihodi povećavaju za 8,40%, a financijski rashodi za 73,27% u odnosu na 2014. godinu. U 2014. godini ostali prihodi se povećavaju za 76,30%, a ostali rashodi se smanjuju za 23,21% u odnosu na 2013. godinu dok se u 2015. godini ostali prihodi povećavaju za 37,24%, te također dolazi po povećanja ostalih rashoda i to za 6.94% u odnosu na 2014. godinu.

Ukupni prihodi rastu u 2014, godini za 9,08%, a ukupni rashodi padaju za 8,31% u odnosu na prošlu godinu. U 2015. godini ukupni prihodi i rashodi imaju tendenciju pada, pa se tako prihodi smanjuju za 9.76%, a ukupni rashodi za 12,89% u odnosu na 2014. godinu. Unatoč svim porastima i smanjenjima poduzeće ima više prihoda pa samim time posluje u dobitku i ekonomičnost mu je dobra.

Porez na dobit se svake godine povećava, pa se tako u 2014. godini ima porast od 15,18% u odnosu na 2013. godinu, a 2015. godini još raste i to za 12,69% u odnosu na prethodnu godinu.

Dobit razdoblja je dobivena razlikom između dobiti prije oporezivanja i porez na dobit te je u 2014. godini uočen rast od 16,21% u odnosu na 2013. godinu, a u 2015. godini se dogodio rast os 22.31% u odnosu na 2014. Godinu. ona se raspoređuje na dividende, zadržanu dobit i eventualne gubitke od prethodnih godina.

2.3. VERTIKALNA ANALIZA

Vertikalna analiza pokazuje postotni udio svake stavke financijskog izvješća u odnosu na odgovarajući zbroj. Može primijeniti usporedno za više godina, što omogućuje usporedbe kroz vrijeme. To je usporedba pojedine pozicije iz financijskih izvještaja s povezanim pozicijama u istom izvještaju, uobičajeno se bazna pozicija izjednačava sa 100, a druga se izražava kao njen postotak.Vertikalna analiza daje uvid u strukturu izvještaja.

2.4. HORIZONTALNA ANALIZA

Horizontalna analiza financijskih izvještaja omogućuje usporedbu podataka određenog razdoblja da bi se otkrila tendencija i dinamika promjena pozicija financijskih izvještaja jer ako se želi analizirati dinamika poslovanja, podaci iz financijskih izvještaja nisu dovoljno informativni ako se ne usporede s odgovarajućim podacima iz proteklih razdoblja (Vinković Kravaica, Ribarić Aidone: 2009.,123).

Usporedni izvještaji su oni koji u isto vrijeme dioničarima pokazuju podatke iz dvije ili više godina. U izračunavanju promjena financijskih izvještaja većinom se koriste usporedbe tekuće godine s prethodnom na temelju lančanih indeksa. Može se odabrati samo jedna bazna godina na temelju koje će se uspoređivati ostale godine izračunima baznih indeksa. Kod primjene horizontalne analize dolazi do problema koji se pojavljuju u nekim oblicima: inflacija, promjene obračunskog sustava kod izrade i predočenja izvještaja te promjene u politici bilanciranja. One horizontalne izvještaje čine neusporedivima i u tim slučajevima oni se usklađuju, a ukoliko usklađivanje cijelih izvještaja nije moguće usklađuju se samo bitne stavke koje se potom uspoređuju.

2.5. MEĐUNARODNI RAČUNOVODSTVENI STANDARDI

Računovodstvena načela određuju koncepciju i karakteristike računovodstva te su ona pravila i smjernice po kojima se obrađuju knjigovodstveni podaci. Ona se razrađuje kroz računovodstvene standarde i zakonske propise kako bi njihova primjena bila lakša.

Računovodstveni standardi označavaju detaljniju razradu računovodstvenih načela. Neke zemlje imaju svoje standarde te se tako može vidjeti specifičnost računovodstvenih procesa neke zemlje.

Sistematizacija računovodstvenih standarda ovisi o tome koliko su specifične potrebe za praćenjem ekonomskih tokova na nacionalnoj razini. Kako bi se ujednačio računovodstveni sustav razvili su se Međunarodni računovodstveni standardi, pa se tako u Republici Hrvatskoj koriste i nacionalni i Međunarodni računovodstveni standardi.

Postoji Zakon o računovodstvu koji nam govori o tome koji poduzetnici moraju koristiti Međunarodne računovodstvene standarde, a koji moraju koristiti hrvatske računovodstvene standarde. MSFI sustav moraju koristiti velika poduzeća ili ona čije su

dionice ili vrijednosni papiri uvršteni ili su u tijeku pripreme za uvrštenje na tržište vrijednosnih papira. Također, postoji i HSFI sustav kojeg koriste mala i srednja poduzeća.

Kako bi uopće počeli koristiti Međunarodne računovodstvene standarde, oni koji sastavljaju ili koriste financijska izvješća moraju jako dobro poznavati računovodstvena načela. Ona se moraju primjenjivati i Zakon o računovodstvu je uređen na način da su Međunarodni računovodstveni standardi dio zakona, a namijenjeni su za eksterno financijsko izvještavanje. Uprava ili predsjednik uprave je odgovoran za eksterno financijsko izvještavanje, ali isto tako, veliku ulogu u izbjegavanju sukoba sa zakonom odnosno neprimjeni Međunarodnih računovodstvenih standarda imaju računovođe. Prema Međunarodnim računovodstvenim standardima trebala bi se koristiti dodatna objašnjenja odnosno mišljenja Stalnog odbora za objašnjena IASC-a i hrvatskog odbora za računovodstvo i računovodstvene standarde. Financijska izvješća moraju biti valjana kada ih revizor ovjeri, pa tako i on mora posjedovati određena znanja kod donošenja Međunarodnih računovodstvenih standarda ili korištenja starih.

U Republici Hrvatskoj Zakonom u računovodstvu je uređeno da se koriste Međunarodni računovodstveni standardi, a potporu za tu primjenu su dali najvažniji svjetski čimbenici iako je važniji od njih Europska unija koja propisima zahtjeva da sve članice Europske unije koriste Međunarodne računovodstvene standarde te će to dovesti do razvoja računovodstva svih članica, a i šire.

Strategiji o financijskom izvještavanju se predaje najveće značenje, a Republika Hrvatska će zbog njene primjene i primjene Međunarodnih računovodstvenih standarda imati prednosti. Vijeće Europe je odlučilo da se u sve zakone članica Europske unije trebaju ugraditi Međunarodni računovodstveni standardi, a svaka članica za sebe snosi odgovornost zbog toga. Međunarodni računovodstveni standardi, također, zahtijevaju da se primjenjuju cjelovito i dosljedno, ali mali broj poduzeća u Republici Hrvatskoj može izdržati stroge kriterije o primjeni Međunarodnih računovodstvenih standarda. Najveće nedoumice odnosno poteškoće javljaju se kod malih poduzeća koje se odnose upravo na dosljednost primjenjivanja Međunarodnih računovodstvenih standarda. Mala poduzeća u Republici Hrvatskoj čine većinu hrvatskog gospodarstva pa zbog toga UNCTAD (Konferencija ujedinjenih nacija o trgovini i razvoju) nudi rješenja.

Prednosti koje se nude pri primjeni Međunarodnih računovodstvenih standarda su transparentnost, pogodnost za potencijalne investitore i prestižni sustav mjerenja.

Transparentnost označava to da su financijska izvješća nekog poduzeća usporediva s bilo kojim drugim poduzećem u Europskoj uniji. Pogodnost za potencijalne investitore znači da svaki investitor može prepoznati financijska izvješća bilo koje kompanije u Republici Hrvatskoj i usporediti ih sa financijskim izvješćima zemlje iz koje dolazi. Prestižni sustav mjerenja je najvrjedniji dio Međunarodnih računovodstvenih standarda jer on omogućuje transparentnost i usporedivost svih elemenata bilance i računa dobiti i gubitka.

Može se još reći da su Međunarodni računovodstveni standardi pravila o pripremanju, priznavanju,vrednovanju i prezentaciji računovodstvenih stavki poduzeća. Neki Međunarodniračunovodstveni standardi zamjenjuju se Međunarodnim standardima financijskogizvještavanja pa je tako primjerice MRS 22 zamijenjen sa MSFI 3. Svjetske krize i jaz u financijskom izvještavanju doveli su do potrebeza jedinstvenim standardima izvještavanja.Tako su nastali Međunarodni standardi financijskog izvještavanja razvrstani u osam poglavlja, a to su MSFI 1 i to je prva primjena Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja, MSFI 2 označava isplate s temelja dionica, MSFI 3 označava poslovna spajanja, MSFI 4 obuhvaća ugovore o osnivanju, MSFI 5 obuhvaća dugotrajna imovina namijenjenu prodaji i prestanak poslovanja, MSFI 6 je istraživanje i procjena vrijednosti mineralnih resursa, MSFI 7 su financijski instrumenti i objavljivanja i MSFI 8 su poslovni segmenti.

3. FINANCIJSKI POKAZATELJI

Financijska analiza provodi se temeljem financijskih pokazatelja. Financijski pokazatelji su odnosi ili omjeri dviju ili više ekonomskih i financijskih veličina. Izračunavaju se iz podataka bilance stanja i računa dobiti i gubitka, bilješke uz financijska izvješća, te novčanih tokova (Vukičević: 2006.,59).

Oni služe za izradu planova i donošenje odluka za buduće razdoblje. Kako bi uopće mogli doći do financijskih pokazatelja moramo paziti da su te veličine dobivene na određeni dan odnosno za određeno razdoblje. Pokazatelj je mjera odnosno mjerilo ekonomskih odnosno financijskih veličina izraženih u obliku broja.

Postoje kako bi se mogla utvrditi uspješnost poslovanja, a prema načinu upotrebe mogu se razvrstati na usporedbu performansi poduzeća tijekom različitih razdoblja, usporedbu različitih poduzeća i usporedbu različitih industrija. Izračun financijskih pokazatelja sam za sebe ne govori mnogo, ako se ne stavi u usporedbu sa standardnim veličinama te tada ni sam izračun neće biti kvalitetan.

Financijske pokazatelje moguće je podijeliti u nekoliko skupina, a to su pokazatelji likvidnosti, pokazatelji, pokazatelji zaduženosti, pokazatelji aktivnosti, pokazatelji ekonomičnosti i pokazatelji profitabilnosti.

3.1. POKAZATELJI LIKVIDNOSTI

Pokazatelj likvidnosti je sposobnost nenovčane imovine da se pretvori u novac odnosno to je sposobnost podmirenja kratkoročnih obveza po njihovu dospijeću, a poduzeća teže očuvaju likvidnost kroz svoje poslovanje te se za likvidnost može reći da je to u novcu iskazana snaga raspolaganja dobrima i uslugama.

Postoje četiri vrste likvidnosti, a to su prekomjerna, optimalna, nezadovoljavajuća likvidnost i nelikvidnost. Prekomjerna likvidnost znači da se imovina obrće brže od planiranog te zbog toga nastaju rashodi. Optimalna likvidnost govori da se imovina obrće u skladu sa planiranim aktivnostima. Nezadovoljavajuća likvidnost označava sporije obrtanje imovine od planiranog, odnosno to znači da je proces usporen i da dolazi do gomilanja imovine, a nelikvidnost znači da se imovina ne obrće uopće odnosno da je došlo do zastoja.

Pokazatelji likvidnosti izračunavaju se iz bilance, a dobiju se kao odnos kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza. Na temelju dobivenih informacija, nakon izračuna, može se vidjeti da li neko poduzeće u kratkom roku može osigurati određenu količinu novca, odnosno da li je poduzeće likvidno. Ako nije to znači da posluje s poteškoćama i nema dovoljno sredstava za nabavu sirovina, materijala, isplatu plaća i pokrivanje drugih obveza.

Kratkotrajna imovina poduzeća predstavlja svojevrsno jamstvo da je poduzeće sposobno u roku podmiriti svoje dospjele kratkotrajne obveze. U smislu analize likvidnosti poduzeća važno je spomenuti i pojam neto radnog kapitala koji predstavlja razliku kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza. Ako je kratkotrajna imovina veća od kratkoročnih obveza, tada postoji višak likvidnosti, što znači da se dio kratkotrajne imovine financira iz dugoročnih izvora. Taj dio imovine naziva se neto radnim kapitalom (Dvorski, Kovšca: 2011.,92).

Postoje različiti pokazatelji likvidnosti, a to su koeficijent tekuće likvidnosti, koeficijent ubrzane likvidnosti, koeficijent trenutne likvidnosti i koeficijent financijske stabilnosti.

Koeficijent tekuće likvidnosti stavlja u odnos kratkotrajne imovinu i kratkoročne obveze. U tekuću aktivu ubrajamo novac u banci i blagajni i ostalu tekuću kratkoročnu imovinu, a u tekuću pasivu ubrajamo kratkoročne obveze koje treba vratiti u roku od godine dana odnosno koeficijent tekuće likvidnosti pokazuje nam najveću likvidnost jer u odnos dovodi pokriće i potrebe za kapitalom odnosno kratkotrajnu imovinu i kratkoročne obveze. Ovaj odnos prikazuje u kojoj mjeri aktiva može pokriti pasivu, ako je taj odnos 1 tada se može očekivati da će se obveze podmiriti na vrijeme, ako je manji od 1 to znači da su tekuće obveze veće od tekuće imovine. U pravilu bi odnos trebao biti veći od 2 kako bi mogli reći da će se obveze podmiriti bez problema. U konačnici, može se reći da poduzeće mora imati dvostruko više kratkotrajne imovine od kratkoročnih obveza.

$$\text{Koeficijent tekuće likvidnosti} = \frac{\text{kratkotrajna imovina}}{\text{kratkoročna obveze}}$$

Koeficijent ubrzane likvidnosti je mjerilo likvidnosti drugog stupnja, a kod ovog pokazatelja u odnos se stavlja novac uvećan za potraživanja i kratkoročne obveze. Govori nam da li poduzeće ima dovoljno kratkotrajnih sredstava za podmirenje obveza, ali bez

prodaje zaliha. Poželjna vrijednost ovog pokazatelja je ona koja previše ne odstupa od industrijskog prosjeka, a ako on nije poznat tada je poželjan omjer 1:1, odnosno ne bi trebao ići ispod 1,9. Za poduzeće koje želi održati normalnu likvidnost to znači da bi trebalo imati brzo unovčive imovine isto onoliko koliko ima obveza.

$$\text{Koeficijent ubrzane likvidnosti} = \frac{\text{novac + potraživanja}}{\text{ukupne kratkoročne obveze}}$$

Koeficijent trenutne likvidnosti ukazuje nam sposobnost poduzeća da podmiri trenutne obveze. Računa se na način da se u odnos stavi novac i ukupne kratkoročne obveze. Ovaj odnos ne bi trebao biti manji od 0,10 odnosno od 10%. Može se reći da je on dobar pokazatelj u slučaju da potraživanja čine većinu kratkotrajne imovine.

$$\text{Koeficijent trenutna likvidnosti} = \frac{\text{novac}}{\text{kratkoročne obveze}}$$

Koeficijent financijske stabilnosti je jedini koji u odnos stavlja dugotrajnu imovinu i kapital s dugoročnim obvezama. Ovaj odnos bi trebao biti manji od 1 što bi značilo da je dugotrajna imovina financirana iz kratkoročnih obveza ili da je kratkotrajna imovina financirana iz dugoročnim izvora. Što je vrijednost ovo koeficijenta manja to je bolje jer je samim time i likvidnost i financijska stabilnost veća.

$$\text{Koeficijent financijske stabilnosti} = \frac{\text{dugotrajna imovina}}{\text{kapital+dugoročne obveze}}$$

3.2. POKAZATELJI ZADUŽENOSTI

Pokazatelji zaduženosti pokazuju nam strukturu kapitala i načine kako neko poduzeće financira svoju imovinu. Jedan je od najvažnijih pokazatelja, a ukazuje na određeni stupanj rizika ako se želi ulagati u poduzeće. Govori nam koliki se dio imovine financira iz tuđih izvora te da li je neko poduzeće sposobno podmiriti svoje obveze prema kreditorima i investitorima. Ako je stupanj zaduženosti visok tada poduzeće gubi financijsku stabilnost, može imati probleme pri pronalasku investitora i suočava se s

bankrotom. S druge strane, koeficijent zaduženosti ne mora nužno značiti nešto loše. Ako se drži pod kontrolom i ako se redovito promatra te ako se tuđa sredstva koriste na valjan način može doći do porasta. Smatra se da ne bi trebao biti veći od 50%, a dijeli se na koeficijent zaduženosti, koeficijent vlastitog financiranja i koeficijent financiranja.

Koeficijent zaduženosti nam govori koliko poduzeće koristi tuđih izvora za vlastito financiranje. U omjer se stavljaju ukupne obveze i ukupna imovina te se tako vidi koji je dio imovine nabavljen zaduživanjem. Što je koeficijent zaduženosti veći to je veći i financijski rizik i obrnuto.

$$\text{Koeficijent zaduženosti} = \frac{\text{ukupne obveze}}{\text{ukupna imovina}}$$

Koeficijent vlastitog financiranja nam govori koliko je imovine financirano iz vlastitih izvora. Kod ovog koeficijent u odnos se stavlja glavnica i ukupna imovina te bi rezultat trebao biti jednak ili veći od 50%.

$$\text{Koeficijent vlastitog financiranja} = \frac{\text{glavnica}}{\text{ukupna imovina}}$$

Koeficijent financiranja nam govori kolika je zaduženost tvrtke u odnosu na vlasničku glavnicu. U odnos se stavljaju ukupne obveze i glavnica. Ovaj koeficijent nam daje iste informacije kao i koeficijent zaduženosti samo što se ovdje polazi od drugačijeg odnosa. Omjer bi na kraju trebao iznositi 1:1 jer se društvo ne bi trebalo zaduživati preko 50%.

$$\text{Koeficijent financiranja} = \frac{\text{ukupne obveze}}{\text{glavnica}}$$

3.3. POKAZATELJI AKTIVNOSTI

Pokazatelji aktivnosti poznati su još i pod nazivom koeficijenti obrtaja, a govore nam o tome koliko brzo imovine cirkulira u poslovnom procesu. Računa se na temelju odnosa prometa i prosječnog stanja. Visoki iznos akumulirane amortizacije može ukazivati na zastarjelost i na potrebu za unapređenjem. Ako je koeficijent obrtaja poznat tada se mogu izračunati i dani vezivanja odnosno prosječno trajanje obrta. Koeficijent obrtaja se najčešće računa za ukupni iznos, kratkotrajnu imovinu i potraživanja, a izračunava se iz bilance i računa dobiti i gubitka. Općenito je bolje da je koeficijent obrtaja veći, a dani vezivanja što kraći. Dijeli se na koeficijent obrtaja ukupne imovine, koeficijent obrtaja dugotrajne imovine, koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine, koeficijent obrtaja zaliha I, koeficijent obrtaja zaliha II i koeficijent obrtaja potraživanja.

Koeficijent obrtaja ukupne imovine govori nam koliko se puta u godini imovina obrne, odnosno koliko tvrtka uspješno koristi imovinu s ciljem da ostvari prihod. Ovaj koeficijent se najčešće koristi od svih pokazatelja aktivnosti. Računa se na način da se u odnos stavljaju ukupni prihodi i ukupna imovina. Iako se ova analiza naziva analiza obrtaja ukupne imovine ona nam zapravo govori koliko jedna novčana jedinica aktive stvara novčanih jedinica prihoda.

$$\text{Koeficijent obrtaja ukupne imovine} = \frac{\text{ukupni prihod}}{\text{ukupna imovina}}$$

Koeficijent obrtaja dugotrajne imovine prikazuje odnos između ukupnih prihoda i dugotrajne imovine te ukazuje na to koliko dobro tvrtka koristi dugotrajnu imovinu s ciljem ostvarenja prihoda. Što je ovaj pokazatelj veći to je bolje zato što je manje novca potrebno za stvaranje prihoda vezanog u dugotrajnu imovinu, a ako opada znači da se previše investiralo u postrojenja, opremu i slično.

$$\text{Koeficijent obrtaja dugotrajne imovine} = \frac{\text{ukupni prihodi}}{\text{dugotrajna imovina}}$$

Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine nam ukazuje na to koliko se puta kratkotrajna imovina obrne u roku od godine dana, odnosno govori nam kojom

efikasnošću poduzeće koristi kratkotrajnu imovinu da bi ostvarilo prihod. Ovaj pokazatelj računa se na način da se u odnos stave ukupni prihodi i ukupna kratkotrajna imovina.

$$\text{Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine} = \frac{\text{ukupni prihodi}}{\text{kratkotrajna imovina}}$$

Koeficijent obrtaja zaliha koristi prosjek zaliha na početku i na kraju razdoblja, ali kod tvrtki koje se brzo razvijaju upotrebljavaju se samo zalihe s kraja razdoblja. Računa se na način da se u odnos stave prihodi od prodaje i stanje zaliha. Prikazuje nam koliko se puta zalihe obrnu u roku od godine dana. Poželjno je da je ovaj koeficijent što je moguće veći zato što je tada efikasnije upravljanje zalihama odnosno bolja je likvidnost, ali ako je dosta veći od industrijskog prosjeka mogao bi označavati smanjenje prodaje.

$$\text{Koeficijent obrtaja zaliha} = \frac{\text{prihod od prodaje}}{\text{stanje zaliha}}$$

Koeficijent obrtaja potraživanja računa se na način da se u odnos stavljaju prihodi od prodaje i potraživanja. Na temelju dobivenog rezultata moguće je vidjeti koje je prosječno trajanje naplate. Prosječna naplativost potraživanja označava efikasnost poduzeća u prodaji svojih proizvoda ili usluga. Isto tako se može dati kupcu više vremena za plaćanje računa jer im se tako ne vrši stalni pritisak, ali s druge strane ne smije se dati ni previše vremena jer to poduzeće stvara troškove.

$$\text{Koeficijent obrtaja potraživanja} = \frac{\text{prihod od prodaje}}{\text{potraživanja}}$$

3.4. POKAZATELJI EKONOMIČNOSTI

Pokazatelji ekonomičnosti mjere odnos prihoda i rashoda odnosno ukazuju koliko prihoda se ostvari po jedinici rashoda. Izračunavaju se iz računa dobiti i gubitka. Uz ovaj pokazatelj, trebaju se računati i parcijalni pokazatelji tako da bi se poslovanje bolje sagledalo. Ovaj pokazatelj bi trebao biti što veći odnosno ako je manji od jedan tada poduzeće posluje s gubitkom. Dijeli se na ekonomičnost ukupnog poslovanja,

ekonomičnost poslovanja, ekonomičnost financiranja i ekonomičnost izvanrednih aktivnosti.

Koeficijent ukupnog poslovanja dobiva se pomoću podataka iz računa dobiti i gubitka, a u odnos se stavljaju ukupni prihodi i ukupni rashodi. Govori nam koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda.

$$\text{Koeficijent ukupnog poslovanja} = \frac{\text{ukupni prihod}}{\text{ukupni rashod}}$$

Koeficijent ekonomičnosti poslovanja dobiva se od podataka iz računa dobiti i gubitka, a u odnos se stavljaju prihodi od prodaje i rashodi od prodaje.

$$\text{Koeficijent ekonomičnosti poslovanja} = \frac{\text{prihod od prodaje}}{\text{rashod od prodaje}}$$

Koeficijent ekonomičnosti financiranja dobiva se od podataka iz računa dobiti i gubitka, a u odnos se stavljaju financijski prihodi i financijski rashodi.

$$\text{Koeficijent ekonomičnosti financiranja} = \frac{\text{financijski prihod}}{\text{financijski rashod}}$$

3.5. POKAZATELJI PROFITABILNOSTI

„Pokazatelji profitabilnosti (profitability) ili rentabilnosti (njem. rentabilitat) iskazuje financijsku efikasnost poslovanja poduzeća odnosno sposobnost ili mjeru vjerojatnosti da će neko ulaganje, nakon puštanja u rad novih kapaciteta, omogućiti uvećani povrat uloženog kapitala ili da će investicija uz što manje uloženih sredstava dati što veći financijski rezultat.“ (Ivanović: 1997., 118)

Razmatraju maržu profita, rentabilnost imovine i rentabilnost vlasničkog kapitala. Računa se na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka. Ona se smatra jednom od najvažnijih dijelova financijske analize. Pokazuje nam koliko je porezno opterećenje ako se usporedi bruto i neto marža profita, a ako se marža pomnoži sa koeficijentom obrtaja ukupne imovine onda kao rezultat dobivamo pokazatelj rentabilnosti imovine. Dijeli se

na neto maržu profita, bruto maržu profita, neto rentabilnost imovine, bruto rentabilnost imovine i rentabilnost vlasničkog kapitala.

Neto marža profita računa se tako da se u odnos stavi neto dobit uvećana za kamate i ukupni prihodi. Ona ukazuje na sposobnost menadžmenta u vođenju posla odnosno da ostvari prihode i kontrolira troškove. Pokazuje koliko je neto dobitak na svaku jedinicu prihoda od prodaje. Ona ukazuje na efikasnost poduzeća nakon što mu se obračunaju svi troškovi i porezi. Ako neto marža profita pada iz godine u godinu tada se može zaključiti da rastu ili troškovi ili porez.

$$\text{Neto marža profita} = \frac{\text{neto dobit + kamate}}{\text{ukupni prihodi}}$$

Bruto marža profita govori nam koliko se bruto dobiti ostvaruje na jednu jedinicu prihoda, a izražava se u postotku. Računa se tako da se u odnos stavi dobit prije oporezivanja uvećana za kamate i ukupni prihod, a podaci se dobivaju iz računa dobiti i gubitka, isto tako nam prikazuje sposobnost menadžmenta da upravlja prodajnim cijenama, troškovima i obujmom poslovne aktivnosti. Što je ovaj pokazatelj veći to je bolje poslovanje poduzeća. Visoka bruto marža znači da je došlo do problema u prodaji, odnosno da je ona manja, pa bi samim time poduzeće trebalo naći odgovarajuće postotke marže kako bi prodaja bila stabilna i kako bi se konstantno povećavala dobit.

$$\text{Bruto marža profita} = \frac{\text{dobit prije oporezivanja+kamate}}{\text{ukupni prihod}}$$

Neto rentabilnost imovine je pokazatelj kojim se mjeri profitabilnost poduzeća. Računa se tako da se u odnos stave neto dobit s kamatama i ukupna imovina. Kamate se koriste zato što prikazuju korištenje tuđeg kapitala. Što je koeficijent veći to je i profitabilnost poduzeća bolja.

$$\text{Neto rentabilnost imovine} = \frac{\text{neto dobit + kamate}}{\text{ukupna imovina}}$$

Bruto rentabilnost imovine računa se kroz odnos dobiti prije oporezivanja uvećane za kamate i ukupne imovine.

$$\text{Bruto rentabilnost imovine} = \frac{\text{dobit prije oporezivanja+kamate}}{\text{ukupna imovina}}$$

Rentabilnost vlasničkog kapitala dobiva se kroz odnos neto dobiti i glavnice. Vlasnička glavnica je ulog vlasnika koji je on stavio na raspolaganje menadžmentu i on mjeri uspješnost menadžera u korištenju imovine kako bi se postigao odgovarajući povrat na vlasničku blagajnu. Dobivene stope pokazuju koliko se novčanih jedinica dobitka može rasporediti na rezerve, isplatu dividendi ili poslovnih udjela i zadržava dobit na sto novčanih jedinica vlasničkog kapitala.

$$\text{Rentabilnost vlasničkog kapitala} = \frac{\text{neto dobit}}{\text{glavnica}}$$

4. FINANCIJSKA ANALIZA

Tablica 1 Vertikalna analiza osiguravajućeg društva Euroherc d.d. za razdoblje od 2013. do 2015. godine

POZICIJA	2013	2014	2015
AKTIVA			
Novac u banci i blagajni	41.527.700,00	38.512.400,00	25.151.200,00
Potraživanja	228.680.200,00	216.798.400,00	196.065.700,00
Zalihe	14.479.500,00	18.933.700,00	18.028.300,00
Financijska imovina	13.351.500,00	20.009.200,00	12.761.900,00
Ukupna kratkotrajna imovina	298.038.900,00	294.253.700,00	252.007.100,00
Dugotrajna imovina	2.473.384.800,00	2.474.364.600,00	2.623.094.800,00
UKUPNA AKTIVA	2.818.822.200,00	2.818.772.200,00	2.926.577.500,00
PASIVA			
Kratkoročne obveze	177.053.600,00	156.795.600,00	163.332.100,00
Dugoročne obveze	59.250.300,00	59.816.600,00	53.263.900,00
Dugoročna rezerviranja za rizike i troškove	1.456.389.500,00	1.420.176.300,00	1.458.237.900,00
Uplaćeni kapital	61.002.000,00	61.002.000,00	61.002.000,00
Dobit tekuće godine	106.342.200,00	89.099.700,00	108.977.600,00
Ukupno kapital	1.030.210.800,00	1.087.602.300,00	1.157.029.000,00
UKUPNA PASIVA	2.818.822.200,00	2.818.772.200,00	2.926.577.500,00

Analizom tablice broj 3 može se vidjeti da poduzeće neće morati vratiti novac jer je većina imovine financirana iz vlastitih sredstava. Dugotrajna imovina ima najviše udjela u ukupnoj aktivi u sve tri godine te se iz nje mogu podmiriti obveze poduzeća. Iz kratkotrajne imovine se može vidjeti da su mogući problemi s likvidnošću zato što nema dovoljno novca za podmirenje dospjelih obveza. Dugoročna rezerviranja za rizike i troškove su dobra zato što osiguravajuće društvo uvijek treba imati novaca u slučaju nezgoda koje ne može predvidjeti. Dobit tekuće godine je 10% što znači da je mala neto

dobit i da se ostvaruje iz vlasničkog kapitala te svake godine opada i samim time poduzeće nije profitabilno.

Tablica 2 Horizontalna analiza osiguravajućeg društva Euroherc d.d. za razdoblje od 2013. do 2015. godine

POZICIJA	2013	2014	2015
AKTIVA			
Dugotrajna imovina	2.473.384.800,00	2.474.364.600,00	2.623.094.800,00
Kratkotrajna imovina	298.038.900,00	294.253.700,00	252.007.100,00
Zalihe	14.479.500,00	18.933.700,00	18.028.300,00
Potraživanja	228.680.200,00	216.798.400,00	196.065.700,00
Kratkotrajna financijska imovina	13.351.500,00	20.009.200,00	12.761.900,00
Novac u banci i blagajni	41.527.700,00	38.512.400,00	25.151.200,00
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja	9.697.300,00	4.966.200,00	4.547.900,00
UKUPNA AKTIVA	2.818.822.200,00	2.818.772.200,00	2.926.577.500,00
PASIVA			
Kapital i rezerve	1.030.210.800,00	1.087.602.300,00	1.157.029.000,00
Rezerviranja	1.456.389.500,00	1.420.176.300,00	1.458.237.900,00
Dugoročne obveze	59.250.300,00	59.816.600,00	53.263.900,00
Kratkoročne obveze	177.053.600,00	156.795.600,00	163.332.100,00
Odgođeno plaćanje troškova i prihoda budućeg razdoblja	7.457.000,00	7.310.000,00	7.266.200,00
UKUPNO PASIVA	2.818.822.200,00	2.818.772.200,00	2.926.577.500,00

Horizontalnu analizu poduzeća može se vidjeti u tablici broj 4, a opis dijelova same tablice nalazi se u sklopu opisa tablice 1 Bilanca. Može se vidjeti kako je ukupna imovina u 2013. godini veća za 54,30% u odnosu na kapital i obveze. U 2014. godini imovina je veća za 52,89% u odnosu na kapital i obveze, a u 2015. godini , također, je imovina veća za 52,22%.

Tablica 5 Pokazatelji likvidnosti osiguravajućeg društva Euroherc d.d. za razdoblje od 2013. do 2015. godine

Opis	2013	2014	2015
Koeficijent tekuće likvidnosti	1,68	1,88	1,54
Koeficijent trenutne likvidnosti	0,23	0,25	0,15
Koeficijent financijske stabilnosti	2,27	2,16	2,17

Analizom tablice broj 5 može se vidjeti da koeficijent tekuće likvidnosti u sve 3 godine iznosi manje od dva što znači da tvrtka može imati problema odnosno može ostati bez sredstava za podmirenje svojih kratkoročnih obveza. Koeficijent trenutne likvidnosti nije zadovoljavajući jer mora biti jednak jedan te nam to govori da tvrtka nema dovoljno sredstava za podmirenje kratkoročnih obveza. Koeficijent financijske stabilnosti mora biti manji od jedan, na temelju toga može se zaključiti da poduzeće ima smanjenu likvidnost te da financijski nije u potpunosti stabilno. Ali može se vidjeti da je o 2013. godini 127% dugotrajne imovine financirano iz kratkoročnih izvora, u 2014. godini 116%, te u 2015. godini 117%

Tablica 6 Pokazatelji zaduženosti osiguravajućeg društva Euroherc d.d. za razdoblje od 2013. do 2015. godine

Opis	2013	2014	2015
Koeficijent zaduženosti	0,09	0,08	0,08
Koeficijent vlastitog financiranja	0,37	0,39	0,40
Koeficijent financiranja	0,23	0,20	0,19

U tablici broj 6 koeficijent zaduženosti nam govori da je veći rizik ulaganja u poduzeće što je on sam veći. On bi trebao iznositi 50% i manje, odnosno što je niži to je bolji. Može se vidjeti kako se kroz godine sve više smanjuje te je to dobro za poduzeće. Koeficijent vlastitog financiranja govori o tome koliko je imovine financirano iz vlastitog kapitala. On bi trebao biti veći od 50%. Iz tablice se može vidjeti da se u 2013. godini, 37% imovine financira iz vlastitih izvora, u 2014. godini 39% te u 2015. godini 40%. Koeficijent financiranja prikazuje odnos između tuđeg kapitala odnosno obveza i vlastitog kapitala. Poželjno je da pokazatelj bude što niži, a maksimalno 1 to jest 100%. To znači da za svaku kunu kapitala poduzeću dolazi, u 2013. godini, 0,23 kune obveza. U 2014. godini mu dolazi 0,20 kuna obveza te se u 2015. godini koeficijent financiranja još više smanjuje, odnosno iznosi 0,19 kuna.

Tablica 7 Pokazatelji aktivnosti osiguravajućeg društva Euroherc d.d. za razdoblje od 2013. do 2015. godine

Opis	2013	2014	2015
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	0,40	0,36	0,31
Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine	3,69	3,40	3,59

U tablici broj 7 koeficijent obrtaja ukupne imovine pokazuje koliko jedna novčana jedinica aktive stvara novčanih jedinica prihoda. Koeficijent obrtaja ukupne imovine svake godine opada u odnosu na prethodnu što znači da se prosječno trajanje cirkulacije sredstava u poslovnom procesu povećalo te je prisutna negativna tendencija u poslovanju. Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine pokazuje odnos jedne novčane jedinice prihoda i kratkotrajne imovine. Povećanje koeficijenta u odnosu na prethodno promatrano razdoblje ukazuje na pozitivnu tendenciju u poslovanju. Koeficijent obrta kratkotrajne imovine u 2013. Godini iznosi je 3,69, što znači da je poduzeće svoju imovinu tijekom godine obrnulo oko 3,69 puta. 2014. godine imovinu je obrnulo oko3,40 puta, a u 2015. godini oko 3,59.

Tablica 8 Pokazatelji ekonomičnosti osiguravajućeg društva Euroherc d.d. za razdoblje od 2013. do 2015. godine

Opis	2013	2014	2015
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	1,11	1,10	1,14

U tablici broj 8 koeficijent ekonomičnosti je u 2013. godini iznosi 1,11 te u 2014. godini 1,10. U 2015. godini je iznosio 1,14 što znači da je na jednu jedinicu rashoda dolazilo 1,14 prihoda. Ukupni prihodi su veći od ukupnih rashoda i to je dobro za održavanje ekonomičnosti ukupnog poslovanja.

Tablica 9 Pokazatelji profitabilnosti osiguravajućeg društva Euroherc d.d. za razdoblje od 2013. do 2015. godine

Opis	2013	2014	2015
Neto marža profita	10%	9%	12%
Bruto marža profita	13%	12%	16%
Neto rentabilnost imovine	4%	3%	3%
Rentabilnost vlastitog kapitala	10%	8%	9%

U tablici broj 9 neto profitna marža ukazuje na sposobnost menadžmenta u vođenju poduzeća. Odnos neto dobiti prema prodaji izražava razinu odnosa trošak/cijena u poslovanju. Prema podacima može se zaključiti da je poduzeće kroz sve tri godine poslovalo s dobitkom. Bruto profitna marža pokazuje uspješnost poduzeća, odnosno sposobnost menadžmenta da upravlja prodajnim cijenama, troškovima i obujmom poslovne aktivnosti. Prema dobivenim podacima može se vidjeti da je u 2014. godini rentabilnost poduzeća pala u odnosu na 2013. godinu. Također, povećala se u 2015. godini za 0,04 u odnosu na 2014. godinu. Neto rentabilnost imovine je pokazatelj, kojim se mjeri profitabilnost zbrajanjem neto dobiti i kamata u odnos s ukupnom imovinom. Pokazatelj je kroz godine opadao pa se može reći da je ujedno opadala i profitabilnost. Rentabilnost vlastitog kapitala dobiva se stavljanjem u odnos neto dobiti i vlastitog kapitala. Koeficijent se u 2014. godini smanjio za 0,02 pa se može reći da se smanjila i neto dobit, te se može zaključiti da se povećala u 2015. godini kada je opet neto dobit porasla.

Poduzeće posluje pozitivno i zdravo. Može doći do problema s likvidnošću odnosno podmirenjem obveza, ali unatoč tome, poduzeće trenutno ima dovoljno sredstava za podmirenje svih svojih obveza i neočekivanih nezgoda. Iz prethodnih tablica, također, može se zaključiti da poduzeće u svakom trenu ostvaruje više jedinica prihoda u odnosu na jedinice rashoda te ima dobre obrtaje imovine.

5. HRVATKO TRŽIŠTE OSIGURANJA

Tržište osiguranja je dinamično okruženje u kojem se konstantno razvijaju novi, bolji i kvalitetniji proizvodi, koji u što većoj mjeri pokušavaju udovoljiti sve većim zahtjevima potrošača. Tržište osiguranja u Republici Hrvatskoj uređeno je Zakonom o osiguranju, Zakonom o obveznim osiguranjima u prometu te pripadajućim podzakonskim aktima.

Zakonom o osiguranju (NN 151/05) uređeno je osnivanje i poslovanje društava za osiguranje, društava za reosiguranje, obavljanje poslova unutarnje revizije i revizije društava za osiguranje te obavljanje poslova zastupanja u osiguranju odnosno poslova posredovanja u osiguranju i reosiguranju. Uređena je i zaštita potrošača, pool osiguranja odnosno reosiguranja, kao i Hrvatski ured za osiguranje, odnosno udruživanje društava za osiguranje (Rafaj, 2009.,9.).

Obvezna osiguranja u prometu su osiguranje putnika od posljedica nesretnog slučaja, osiguranje vlasnika od odgovornosti za štetu nastalu trećim osobama odnosno osiguranje od automobilske odgovornosti, osiguranje zračnog prijevoznika te osiguranje korisnika brodice na motorni pogon.

Osiguranja postoje kako bi se rizik, na kojeg nailazimo u našem okruženju, s pojedinca prenio na osiguratelja odnosno društvo za osiguranje sklapanjem ugovora o osiguranju. To je način na koji se osiguranici pokušavaju zaštiti od rizika koji mu mogu nanijeti štetu ili ugroziti život. Cijena osiguranja je premija osiguranja koja se izračunava prema vjerojatnosti nastupanja osiguranog slučaja. Premija osiguranja se naplaćuje prilikom izrade police velikog broja osiguranika koji se osiguravaju kod istog osiguratelja te od istog rizika pri čemu se pretpostavlja da će tek mali broj osiguranika počiniti štetu.

5.1. ZNAČAJKE HRVATSKOG OSIGURAVAJUĆEG TRŽIŠTA

Osiguranje je djelatnost koja pruža ekonomsku zaštitu od određenih opasnosti koje ugrožavaju imovinu i osobe. Zadaća osiguranja je da brojne opasnosti i rizike koji prijete osiguranici preuzme te da osiguraniku koji pretrpi štetu isplati odgovarajuću naknadu.

Ključne značajke osiguranja su osnovni pojmovi i sudionici na samom tržištu, a to su ponuda osiguranja, ugovor o osiguranju, polica osiguranja, list pokrića, premija osiguranja, osigurana svota, rizik i slučaj, osigurnina te tko je ugovaratelj, osiguranik, korisnik osiguranja te osiguratelj.

Ponuda osiguranja može se pojaviti u pisanom te usmenom obliku. Najčešće se javlja u pisano obliku kojeg osiguratelj dostavlja potencijalnom osiguraniku. Smatra se da je ugovor o osiguranju sklopljen ako osiguratelj u roku od osam dana, odnosno 30 dana ukoliko se radi o osiguranju života za koje je potreban liječnički pregled, ne odbije ponudu.

Ugovor o osiguranju je dvostrani pravni posao kojim se ugovaratelj osiguranja obvezuje platiti premiju osiguranja, a osiguratelj isplatiti osigurninu u slučaju nastanka osiguranog slučaja osiguraniku ili korisniku.

Polica osiguranja je pisani ugovor o osiguranju , a koji je sklopljen u skladu s Zakonom o obveznim odnosima. Svaka polica osiguranja sadrži osnovne elemente, a to su ugovorne strane, osigurana stvar ili osoba, osigurani rizik, trajanje osiguranja, iznos osiguranja i limit pokrića, iznos premije, datum izdavanja police te potpisi obje strane.

List pokrića se koristi kao dokaz da je sklopljen ugovor o osiguranju. Ona se najčešće izdaje kada je osiguraniku hitno potrebna potvrda da je polica osiguranja sklopljena. List pokrića, za razliku od police osiguranja, sadrži samo osnovne podatke i on je privremena zamjena za policu osiguranja.

Premija osiguranja je novčani iznos kojeg je osiguranik dužan platiti osiguratelju. Sastoji se od funkcionalne premije i režijskog dodatka. Funkcionalna premija je dio premije koji služi za naknadu štete i isplatu ugovorene svote te dijela za preventivu koji se koristi za otklanjanje ili smanjenje nepovoljnog djelovanja uzroka koji mogu izazvati štete. Režijski dodatak premije je dio premije koji služi za pokriće troškova obavljanja djelatnosti osiguranja, u taj dio spadaju plaće zaposlenika, provizija sklapanja ugovora o osiguranju, troškovi izdavanja računa i slično. Franšiza utječe na premiju osiguranja , ukoliko se ugovori ona smanjuje iznos premije.

Ugovaranje franšize znači da osiguranik na vlastiti teret snosi jedan dio štete i da se naknada iz osiguranja umanjuje za ugovoreni iznos franšize. Postoje dvije osnovne skupine franšize, a to su kvalitativnu i kvantitativnu franšizu. Kvalitativnom franšizom u cijelosti se isključuje pokriće i naknada nekih skupina rizika, a koji mogu biti pokriveni

nekom drugom vrstom osiguranja. Kvantitativna franšiza ima mogućnost ugovaranja u postotku od osigurane svote ili u apsolutnom iznosu, ona može biti integralna, to znači da ako šteta prijeđe iznos franšize osiguraniku se isplaćuje šteta u punom iznosu. Također, odbitna franšiza što znači da ako je šteta ispod iznosa franšize osiguranik ne ostvaruje nikakvu nadoknadu, a ako je šteta iznad iznosa franšize tada se uvijek od štete odbija iznos franšize. Kod odbitne franšize osiguranika nikada ne može ostvariti naknadu štete u stopostnom iznosu.

Osigurana svota je maksimalni iznos osiguratelјeve obveze prema osiguraniku odnosno korisniku osiguranja ukoliko nastupi osigurani slučaj. Osigurani rizik je rizik naveden u ugovoru o osiguranju, manifestacijom kojeg nastaje osigurani slučaj odnosno šteta na osiguranoj imovini odnosno životu ugovaratelja osiguranja ili osiguranika. Osigurani slučaj je događaj prouzročen osiguranim rizikom (Rafaj, 2009.,15).

Osigurnina je novčani iznos za kojega se osiguratelj obvezuje da će ga isplatiti osiguraniku odnosno korisniku osiguranja, a na temeljem sklopljenog ugovora o osiguranju. Kod imovinskih osiguranja osigurnina je naknada za štetu, a kod životnih osiguranja ugovorena svota.

Ugovaratelj osiguranja je osoba koja je s osiguranjem odnosno s kojom je osiguranje sklopilo ugovor o osiguranju. Ugovaratelj je dužan plaćati premiju osiguranja te je istodobno dužan ispunjavati i ostale obveze iz ugovor o osiguranju prema osiguratelju, ali on ne mora biti i osiguranik. U tom slučaju ugovaratelj nema mogućnosti koristiti prava iz osiguranja bez pristanka osiguranika.

Osiguranik je onaj dio ugovora o osiguranju čija su imovina, život ili zdravlje osigurani, a koja ima pravo te ima ovlaštena potraživati osigurninu od društva za osiguranje u slučaju nastanka osiguranog slučaja. Uglavnom su ugovaratelja osiguranja i osiguranika ista osoba, ali je moguće i osiguranje za tuđi račun, kao što je to kod osiguranja osoba. No kada se osiguranje života ne odnosi na život ugovaratelja osiguranja, već na život neke treće osobe potrebna je pisana suglasnost i samog osiguranika. Kod osiguranja imovine, ugovaratelj osiguranja najčešće je ujedno i osiguranik, no moguće je i osiguranje kod kojeg je osiguranik i jedna ili više trećih osoba.

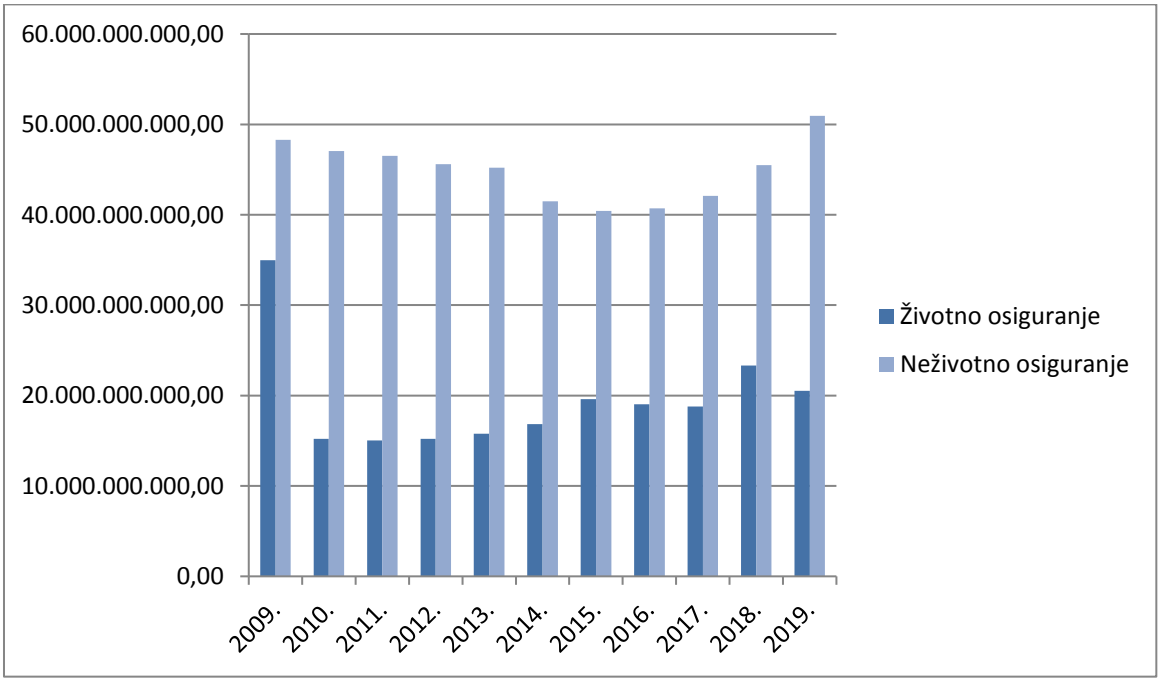
Korisnik osiguranja je pravna ili fizička osoba koja ima pravo na naknadu na temelju ugovora o osiguranju ako nastupi osigurani slučaj. Kod osiguranja za slučaj smrti i doživljenja, u slučaju smrti osiguranika korisniku osiguranja, koji je najčešće član obitelji, isplaćuje se osigurnina za slučaj smrti. U slučaju doživljenja osigurnina pripada

odnosno isplaćuje se osiguraniku ili korisniku kojeg odredi ugovaratelj osiguranja. Korisnik osiguranja ne mora se znati po imenu već je dovoljno da polica osiguranja sadrži nužne podatke za njegovo prepoznavanje odnosno određivanje.

Osiguratelj je pravna osoba koja na tržištu osiguranja pruža uslugu osiguranja odnosno obavlja poslove osiguranja. Poslove osiguranja u Republici Hrvatskoj mogu obavljati društva za osiguranje sa sjedištem u Republici Hrvatskoj i podružnice stranih društva za osiguranje, koje su dobile dozvolu Agencije za obavljanje poslova osiguranja. Pojednostavljeno rečeno, posao društva za osiguranje svodi se na primanje periodičnih uplata u obliku premije od ugovaratelja osiguranja u zamjenu da će istima nadoknaditi potencijalne buduće štete na osiguranoj imovini ili životu. Tako prikupljena sredstva društva za osiguranje investiraju u fi nancijske instrumente odnosno nekretnine, u skladu s odredbama Zakona o osiguranju (NN 151/08, 87/08), od kojih će protekom vremena ostvarivati određeni prinos ovisno o kretanjima na novčanom tržištu odnosno tržištu kapitala (Rafaj, 2009., 16).

5.2. KRETANJE PREMIJE ŽIVOTNIH I NEŽIVOTNIH OSIGURANJA 2009.-2019.

Grafikon 1 Kretanje premije životnih i neživotnih osiguranja 2009.-2019. (u tisućama kuna)

Grafikon broj 1 koji nam pokazuje kretanje premije životnih i neživotnih osiguranja od 2009. do 2019. godine prikazuje nam da je iznos zaračunate bruto premije životnih osiguranja 34.989.403.996,56 kn te da iznos zaračunate bruto premije neživotnih osiguranja iznosi 48.275.849.118,64 kn.

U 2010. godini ukupna premija osiguranja zabilježila je tendenciju pada te je u odnosu na 2009. godinu smanjena za 1,8%. Iste godine, zaračunata bruto premija životnih osiguranja zabilježila je pad u odnosu na 2009. godinu od čak 56,53%, dok je premija neživotnih osiguranja pala za 1,9%.

U 2011. godini ukupna premija osiguranja ponovno je zabilježila negativnu stopu rasta. Ukupna premija je u 2011. godini u odnosu na 2010. godinu smanjena za -1,1%, a iznosila je na kraju 2011. godine 9,15 HRK. Time je nastavljen pad ukupne premije osiguranja koji je na kraju 2010. godine iznosio -1,8% (Pauković, 2012.,18).

Iste godine premije životnih i neživotnih osiguranja ponovo su imale tendenciju pada, životna osiguranja imala su pad od 1,26% dok su neživotna osiguranja zabilježila nešto manji pad u odnosu na prethodnu godinu koji je iznosio 1,28%.

U 2012. godini životna osiguranja su ostvarila rast na razini zaračunate bruto premije, u odnosu na prethodnu godinu, od 1,94%, dok su neživotna osiguranja sa ukupnom zaračunatom bruto premijom od 45.606.394.910,45 kuna ponovno doživjela pad od 1,33%.

U 2013. godini, nakon četiri godine negativnih stopa rasta, ukupna premija osiguranja zabilježila je blagi pozitivan rast od 0,4% u odnosu na 2012. godinu. Ukupna premija u 2013. godini iznosila je 9,08 milijarde HRK. Time je zaustavljen pad ukupne premije osiguranja koji se od 2009. do 2012. kretao između -2,8% i - 1,1% (Pauković, 2014.,14).

U 2013. godini životna osiguranja nastavila su s tendencijom rasta te su u odnosu na prethodnu godinu ostvarila porast od 3,75%. Također, iz grafikona može se vidjeti da su neživotna osiguranja od 2009. godine pa sve do 2013. godine u stalnom padu, a pad u odnosu na prethodnu godinu iznosi je 0,87%.

U 2014 . godini ostvaren je najznačajniji pad premije od početka financijske i ekonomske krize u Republici Hrvatskoj, a uvjetovan je kretanjima premije osiguranja od automobilske odgovornosti. Tek je 2013. godina bila blago pozitivna s aspekta stope

rasta od 0,4%, a ukupna premija osiguranja u kontinuiranom je padu od 2009. godine koji se kretao između -2,8% i -1,1%.

Zaračunata bruto premije u 2014. godini, a u odnosu na prethodnu godinu, odnosno 2013. godinu, što se tiče životnih osiguranja doživjela je rast od 6,58%, dok su neživotna osiguranja zabilježila veći pad, od čak 8,23%.

U 2015. godini ostvaren je godišnji rast zaračunate bruto premije od 1,9% koji je u apsolutnom broju iznosio 163,3 milijuna kuna. Ukupna premije je u 2015. godini iznosila 8,73 milijarde kuna. Ostvareni rast u 2015. godini uvjetovan je dinamiziranjem tržišta životnog osiguranja i smanjenim padom zaračunate premije na tržištu neživotnog osiguranja (Pauković, 2016.,20).

Iste godine, zaračunata bruto premije životnog osiguranja gotovo se približila rastu od prije krize i s premijom od 19.592.310.942,00 kuna zabilježila je rast od 16,43%. Životna osiguranja te godine imala su 33,6% udjela u ukupnoj premiji osiguranja. Bruto premije neživotnih osiguranja i dalje je imala tendenciju pada od 2,51%.

U 2016. godini ostvaren je godišnji rast zaračunate bruto premije od 0,4% koji je u apsolutnom broju iznosio tek 36,5 milijuna HRK. Ukupna premija je u 2016. godini iznosila 8,76 milijardi HRK. Ostvareni blagi rast u 2016. godini uvjetovan je, opet, blagim rastom tržišta neživotnih osiguranja, kao i blagim padom tržišta životnih osiguranja (Pauković, 2017.,20).

Iste godine, zaračunata bruto premije životnih osiguranja ipak nije zabilježila rast kako je to bilo prethodne godine, već blagi pad od 2,80%. Neživotna osiguranja odnosno njihova premija zabilježila je te godine blagi rast nakon dugog niza padova od 0,64%.

U 2017. godini ostvaren je godišnji rast zaračunate bruto premije od 3,4% koji je u apsolutnom broju iznosio 294,8 milijuna HRK. Ukupna premija je u 2017. godini iznosila 9,06 milijardi HRK. Ostvareni rast u 2017. godini uvjetovan je prvenstveno rastom tržišta neživotnih osiguranja od 4,7%, dok je tržište životnih osiguranja gotovo stagniralo uz skroman rast od 0,7%. U usporedbi s 2016. godinom kada je ukupno tržište ostvarilo neznatan rast od 0,4%, ostvareni rast u 2017. predstavlja najvišu stopu rasta još od 2008. godine. Kretanje zaračunate bruto premije u prethodnih desetak godina obilježila je ekonomska kriza, liberalizacija tržišta osiguranja od automobilske odgovornosti te dinamiziranje tržišta pod utjecajem troškovne efikasnosti i privatizacijskih procesa (Pauković, 2018.,20).

U 2017. godini, u odnosu na prethodnu, ukupna zaračunata bruto premija vezana za životna osiguranja ponovo se našla u blagom padu od 1,36%, dok je premija neživotnih osiguranja ušla u drugu godinu rast zaredom, te je ostvarila rast od 3,44%.

U 2018. godini ostvaren je godišnji rast zaračunate bruto premije od 8,8% koji je u apsolutnom broju iznosio 799,7 milijuna HRK. Ukupna premija je u 2018. godini iznosila 9,86 milijardi HRK. Ostvareni rast u 2018. godini uvjetovan je rastom, kako tržišta neživotnih osiguranja od 9,9%, tako i tržišta životnih osiguranja sa 6,6%. U usporedbi s 2017. godinom kada je ukupno tržište ostvarilo rast od 3,4%, ostvareni rast u 2018. predstavlja višestruko viši rast i najvišu stopu rasta još od 2007. godine. Time je u 2018. godini apsolutni iznos zaračunate bruto premije konačno viši od ostvarenog 2008. godine (Pauković, 2019.,20)

U 2018. godini zamjetan je značajan rast kako životnih tako i neživotnih osiguranja. Ukupna zaračunata bruto premija životnih osiguranja, u odnosu na prethodnu godinu, zabilježila je rast od čak 24,16%, dok je premija neživotnih osiguranja zabilježila rast od 8,04%.

2019. godine, nakon naglog skoka životnih osiguranja, njihova premija se ponovo našla u padu od 11,98%, ali je za to vrijeme zaračunata bruto premije neživotnih osiguranja u tendenciji rasta te je i te godine zabilježila rast od 12,00%.

6. POLOŽAJ OSIGURAVAJUĆEG DRUŠTVA EUROHERC NA HRVATSKOM TRŽIŠTU

6.1. KONCERN AGRAM I DRUŠTVO EUROHERC

Koncern je najviši oblik monopolskog udruživanja poduzeća odnosno to je udruženje pravno samostalnih poduzeća koja su financijski podložna određenom zajedničkom vodstvu po kojem dobivaju i ime. Koncern može nastati kupovanjem akcija raznih poduzeća, organiziranjem posebnih društava za sudjelovanja i financiranje, sporazumima o zajednici interesa. Ako se jedno ili više društava objedini u jedinstveno vođenje od strane vladajućega društva ona čine koncern, a pojedinačna društva su društva koncerna.

Koncern Agram sastoji se od dvadesetak društava koja se bave osiguranjem, bankarstvom, leasingom i drugim financijskim uslugama, a na njegovu čelu je Dubravko Grgić. Koncern Agram kao temeljnu djelatnost ima Euroherc osiguranje te Jadransko osiguranje te s njima drži oko 20% hrvatskog tržišta. Također, postoji i Agram Invest, društvo koje je osnovano 2007. kao dioničko društvo za upravljanje fondovima. Agram life osiguranje d.d. je društvo registrirano za obavljanje poslova životnih osiguranja, zdravstvenih osiguranja te osiguranja od nezgode. Osnovano je privatnim kapitalom 1997. godine i u potpunosti je u hrvatskom vlasništvu.

Koncern Agram sastoji se još i od Agram banke koja je donedavno nosila ime Kreditna banka Zagreb, osnovana 1994. godine te spada među male hrvatske banke te zajedno s drugih deset malih banaka kontrolira samo 7% tržišta. Specijalna bolnica Agram poznata pod imenom Sunce, također, je dio koncerna, osnovana 1998. godine.

Agram leasing d.o.o. članica je Koncerna Agram i u 100% je hrvatskom vlasništvu. Uspješno posluje već više od 18 godina diljem Hrvatske. Društvo kroz 25 podružnica djeluje na cijelom području Republike Hrvatske. Grgić i partneri je društvo osnovano 2000. godine kao odvjetničko društvo Grgić & Pupić, dok 2008. mijenja naziv u odvjetničko društvo Grgić & Partneri. Društvo danas posluje u Hrvatskoj i Austriji, dok je u Bosni i Hercegovini povezano s odvjetničkim društvom Milas, Martinović i partneri. Društvo je organizirano u zasebne pisarnice diljem Hrvatske i u Beču, te je prvo strano društvo koje je upisano na listu europskih odvjetničkih društava u Bečkoj komori.

Koncern Agram sastoji se od još ponekih društava, a danas broji oko 3000 zaposlenika.

Euroherc osiguranje je osiguravajuće društvo u Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj sa sjedištem u Sarajevu, odnosu Zagrebu, koje se bavi neživotnim osiguranjima. Euroherc osiguranje je po tržišnom udjelu odnosno veličini portfelja neživotnih osiguranja u Hrvatskoj na drugom mjestu, dok na ukupnom tržištu osiguranja zauzima treće mjesto. Ono je članica koncerna Agram. Euroherc osiguranja u Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj posluju kao samostalna poduzeća, pa tako u Bosni i Hercegovini posluje kao Euroherc osiguranje d.d. Sarajevo, a u Hrvatskoj kao Euroherc osiguranje d.d. Zagreb te imaju novootvorenu poslovnicu u Beču.

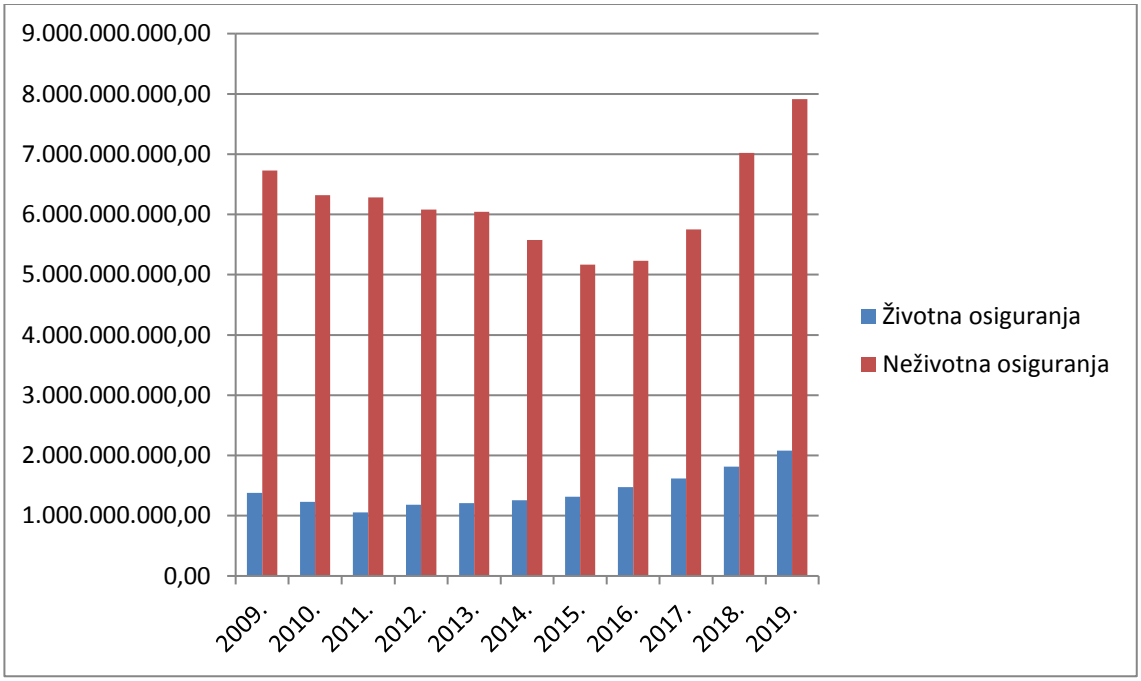
Samo poduzeće uspješno djeluje već 28 godina i brine o sigurnosti svojih osiguranika, a njegovi osnivači su domaće fizičke osobe. U svom radu nude kvalitetne i inovativne proizvode za klijente. Euroherc osiguanje d.d. pruža različite oblike neživotnog osiguranja, a to su osiguranje od nezgode, zdravstveno osiguranje, osiguranje cestovnih vozila, osiguranje tračnih vozila, osiguranje zračnih letjelica, osiguranje plovila, osiguranje robe u prijevozu, osiguranje od požara i elementarnih šteta, ostala osiguranja imovine, osiguranje od odgovornosti za upotrebu motornih vozila, osiguranje od odgovornosti za upotrebu zračnih letjelica, osiguranje od odgovornosti za upotrebu plovila, ostala osiguranja od odgovornosti, osiguranje kredita, osiguranje jamstava, osiguranje raznih financijskih gubitaka, osiguranje pravne zaštite te putno osiguranje. Euroherc osiguranje d.d. ima 1,36 milijardi kuna prihoda i preko 680 tisuća ugovorenih polica te 1240 zaposlenika, 15 podružnica i više 520 prodajnih mjesta.

Temeljni kapital promatranog osiguranja iznosi 61.002.000,00 kuna te je podijeljen na 305.010 dionica od kojeg svaka vrijedi 200,00 kuna, svaka dionica Društva je redovna i glasi na ime te svaka daje pravo na jedan glas u Skupštini Društva.

Promatrano osiguranje ima mješovitu organizacijsku strukturu te djeluje putem podružnica koje su postavljene na lokalnom tržištu kako bi omogućile ostvarenje željenih rezultata. Sastoji se od pet članova Uprave koju čine predsjednica uprave i četiri člana. Uz njih imaju i sedam članova Nadzornog odbora gdje definiraju strateške odrednice u poslovanju. Promatrano osiguranje sastoji se od četiri sektora, a to su prodaja, štete, financije i informatika.

6.2. KRETANJE ZARAČUNATE BRUTO PREMIJE OD 2009. DO 2019. GODINE

Grafikon 2 Kretanje zaračunate bruto premije od 2009. do 2019. godine

Promatrajući razdoblje od 2009. godine do 2019. godine vidljiva je tendencija pada do polovice tog razdoblja odnosno do 2015. Godine, a nakon toga se može vidjeti rast svake godine. Postoje dva ključna razloga za pad premije osiguranja.

Prvi razlog se može prepisati stagnaciji prodaje novih vozila te starosti voznog parka u Republici Hrvatskoj koji je usko vezan uz veličinu premije koja se plaća osiguravajućem društvu, pa samim time pada cijena polica te se izrađuje sve manje kasko polica. Drugi razlog vezan uz pad polica je žestoka tržišna borba za svakog klijenta odnosno za svaku policu.

Globalna financijska kriza izravno je utjecala i na hrvatsko tržište životnih osiguranja. Primjetan je pad potražnje za proizvodima životnog osiguranja gledajući produkciju novih osiguranja, te pritisak na postojeći portfelj osiguravatelja kroz neplaćanje premije, otkupe i kapitalizacije.

2016. godine osiguravajuće društvo ostvarilo je blagi porast u odnosnu na godinu ranije, no pored ekonomske krize koja je još uvijek prisutna u zemlji, osiguravajuće društvo suočeno je sa značajnim padom premije osiguranja od automobilske

odgovornosti kod svojih konkurenata uslijed primjene novih liberaliziranih cjenika.

Kod životnih osiguranja izdaci za osigurane slučajeve su ostvarili rast od 13,9% u 2017. godini. U prethodnim godinama kretanje ovog pokazatelja bilo je indicirano rastom isteka osiguranja, ali i nastavkom utjecaja financijske i gospodarske krize na promjene po policama životnog osiguranja. Omjer izdataka prema premiji u 2017. godini iznosio je 71,2% i zabilježio je rast u odnosu na 2016. godinu i omjer od 63% (Pauković: 2019.,27).

Pri samom kraju promatranog razdoblja osiguravajuće društvo Euroherc d.d. postiglo je veliku stopu rasta, te ima zadovoljavajuću razinu profitabilnosti što se može zahvaliti i boljom situacijom na tržištu.

6.2. PRIJEDLOZI ZA BUDUĆI RAZVOJ DRUŠTVA

Svaka organizacija na tržištu bori se sa žustrom konkurencijom te se u svakom trenutku treba znati što se događa u poslovnoj okolini poduzeća kako bi na vrijeme reagiralo i svojim klijentima pružilo potrebne proizvode. Zato svaka organizacija ima misiju, viziju, strategiju i brojne druge taktike kako bi opstala na tržištu. Vizija je slika idealne budućnosti poduzeća, to je jasna predodžba budućih događaja, dugoročni željeni rezultat unutar kojeg su zaposlenici slobodni identificirati i rješavati probleme koji stoje na putu njezina ostvarenja. Strategija je način kako se trebaju koristiti pojedini resursi da bi se iskoristile prednosti okolnosti za stvaranje željenih učinaka. Jednostavno rečeno, strategija je način ostvarenja ciljeva.

Euroherc osiguranje d.d. svoje poslovanje unaprijedilo bih povećanjem tržišnih udjela što je moguće ostvariti kroz više načina. Jedna od mogućnosti je nuđenje novog proizvoda na postojećim tržištima ili poboljšanje postojećeg proizvoda što bi rezultiralo povećanjem dobiti te boljom prodajom. Uz planiranje kako dalje, promatrano osiguranje mora paziti na inovativnost svojih proizvoda, konkurencija danas stalno dolazi do novih ideja te ih u obliku proizvoda ili usluga plasira na tržište.

Napredovanje bi se još moglo postići jačanjem prodajne infrastrukture, Euroherc osiguranje d.d. ima dobro razvijenu prodajnu infrastrukturu kao i vlastite objekte u kojima obavlja svoju djelatnost, no trebalo bi značajnije ulagati u razvoj same infrastrukture kao i u prodajnu mrežu. Edukacija zaposlenih i zapošljavanje novih radnika mogu donijeti boljem razvitku i povećanju dobiti prilikom prodaje. Svaki zaposlenik

odnosno pribavitelj osiguranja treba biti u potpunosti upoznat sa svakim proizvodom koji prodaje kako bi i sama prodaja bila uspješnija. Edukacije zaposlenih trebale bi se održavati više puta godišnje shodno tome gdje zaposlenici rade, ukoliko pribavitelj osiguranja radi na stanici za tehnički pregled, on se ne susreće često s raznim vrstama osiguranja već s osiguranjima vezanim za motorna vozila te bi upravo za takvu prodajnu mrežu trebala postojati edukacija za razne vrste osiguranja kako bi svaki zaposlenik u svakom trenutku mogao dati točne informacije klijentima te najvažnije od svega, zaključiti prodaju.

Također, kako je važno educirati prodajnu mrežu tako je važno konstantno educirati i interne edukatore kako bi se poboljšalo prodavanje slabije prodavanih proizvoda koje osiguranje nudi, a to su osiguranja od požara i druga osiguranja imovine, osiguranja od odgovornosti, osiguranja od nezgode, osiguranja plovila, osiguranja robe u prijevozu, osiguranja građevinskih objekata u izgradnji odnosno objekata u montaži te osiguranja od odgovornosti. Trebao bi se obučiti dovoljan broj ljudi u prodajnoj mreži kako bi se tijekom narednih godina što više prodavale ostale vrste osiguranja te kako bi iz godine u godinu tvrtka zabilježila njihov rast prodaje.

Euroherc osiguranje d.d. uz prodaju sastoji se i od odjela šteta. Jako je važno nadzirati proces obrade šteta jer se samim time smanjuje mogućnost tužbi, brzo rješavanje šteta dobro utječe na reputaciju društva i slično. Poboljšanje unutar odjela šteta može se postići uvođenjem novije tehnologije odnosno doradom postojećih informatičkih programa za obradu šteta kojima je cilj kvalitetnije upravljanje štetama te edukacija zaposlenika.

U današnje, digitalno doba, organizacija bi trebala glavnu IT infrastrukturu preuzeti u svoje vlasništvo. Taj dio poslovanja bio bi pod vodstvom djelatnika iz informatičkog sektora, a na taj način bi se mogla razvijati i održavati vlastita programska rješenja te bi se moglo brže prilagođavati svim promjenama na tržištu. Informatika je važan dio ovog oblika poslovanja što se vidi kroz baze podataka polica, pouzdanost i ažurnost podataka i slično.

Također, jedan od najvažnijih, ako ne i najvažniji dio poslovanja osiguranja je naplata premije. Ponekad je puno lakše ugovoriti premije nego je naplatiti, osiguranici imaju naviku plaćanja u mjesečnim obrocima putem sporazuma, no teško je naplatiti cjelokupnu premiju, a izrazito je važna zbog likvidnosti društva. Euroherc osiguranje d.d.

mora obraćati pozornost na niz financijskih pokazatelja, pa tako i na solventnost društva. Treba se osigurati dovoljan kapitala kako bi društvo bilo solventno, a to se može postići stalnim nadzorom rizika.

Perspektiva uspješnog poduzeća kao što je Euroherc u današnjem vremenu ostaje ista, no u daljnjem dugoročnom razvoju društvo treba širiti svoje poslovanje izvan granica zemalja u kojima danas posluje te time može osigurati dodatni kapacitet, ojačati svoju financijsku poziciju, osnažiti inovacijski potencijal i povećati dobit.

7. ZAKLJUČAK

Financijska analiza Euroherca d.d. obuhvaća izradu bilance, računa dobiti i gubitka, vertikalnu i horizontalnu analizu, te analizu financijskih pokazatelja. Ona pomaže menadžeru u donošenju odluka, a pokazuje kakvo je financijsko stanje te kakva je učinkovitost poslovnog subjekta.

Bilanca i horizontalna analiza ukazuju na promjene u poslovanju poduzeća. Pokazuje nam stanje imovine s kojom poduzeće raspolaže, obveze društva te vlasnički kapital. Može se potvrditi iz analize iste da se aktiva i pasiva poduzeća Euroherc d.d. nakon pada jedne godine došlo do povećanja od 3,82%. Samim time može se reći da poduzeće dobro posluje zato što u svakom trenutku ima više imovine nego obveza, te ih može podmiriti.

Račun dobiti i gubitka i vertikalna analiza ukazuju na promjene poslovanja poduzeća. Prilikom obrade podataka vezanih za vertikalnu analizu mogu ustanoviti da poduzeće godišnje povećava svoju ukupnu imovinu koja mu omogućava nastavak rada i u budućnosti sa pozitivnim rezultatom. Računom dobiti i gubitka pokazuje da poduzeće posluje u plusu zato što, bez obzira na konstantan pad prihoda, još uvijek imaju veći iznos prihoda u odnosu na rashode odnosno rashodi svake godine opadaju, a prihodi su u 2013. i 2014. godini rasli.

Analiza financijskih pokazatelja pokazala je da poduzeće ima smanjenu likvidnost pa samim time ima problema sa podmirenjem određenih obveza. Iz dobivenih podataka vidljivo je da je zaduženost, ekonomičnost i profitabilnost poduzeća dobra jer sva tri pokazatelja govore da poduzeće u tim područjima ostvaruje dobit. Kroz pokazatelje aktivnosti vidi se da poduzeće ostvaruje dobre obrtaje kratkotrajne imovine, a ukupna imovina je nešto lošija.

Uglavnom može se reći da je poduzeće Euroherc d.d. poduzeće koje posluje s dobitkom, te ima stabilno poslovanje. Njihov uspješan rezultat ogleda se kako u financijskim izvještajima tako i u uspješnoj prodaji neživotnog osiguranja.

POPIS LITERATURE

1. Boras, I., Buterin, V., Buterin, D. (2002), Znanje u funkciji dinamičkoga razvoja gospodarstva (s osvrtom na stanje u Primorsko-goranskoj županiji), u Znanje – temeljni ekonomski resurs (ur. Sundać, D.), Ekonomski fakultet Sveučilišta u Rijeci, Rijeka

2. Brkanić, V. (redaktor), Računovodstvo poduzetnika sa primjerima knjiženja, peto izdanje, RRiF$_{plus}$ d.o.o., Zagreb, 2006.

3. Buterin, V., Lukežić, E., Buterin, D., (2018), Should Croatia develop its mortgage market? 7th International Scientific Symposium "Economy of Eastern Croatia - Vision and Growth", Osijek

4. Dvorski, S., Kovšca, V., Ekonomija za poduzetnike, TIVA Tiskara Varaždin, Varaždin, 2011.

5. Ivanović, Z., Financijski menadžment, Sveučilište u Rijeci, Rijeka, 1997.

6. Olgić Draženović, B., Buterin, V. Buterin, D. (2018), Strukturne reforme zemalja CEE-a u tranzicijskom razdoblju – pouke i zaključci, Zbornik Veleučilišta u Rijeci, 6, 1, 127-142

7. Pauković H., 2011 Tržište osiguranja u Republici Hrvatskoj, Hrvatski ured za osiguranje, Zagreb, 2012., str. 18

8. Pauković H., 2013 Tržište osiguranja u Republici Hrvatskoj, Hrvatski ured za osiguranje, Zagreb, 2014., str. 14

9. Pauković H., 2015 Tržište osiguranja u Republici Hrvatskoj, Hrvatski ured za osiguranje, Zagreb, 2016., str. 20

10. Pauković H., 2016 Tržište osiguranja u Republici Hrvatskoj, Hrvatski ured za osiguranje, Zagreb, 2017., str. 20

11. Pauković H., 2017 Tržište osiguranja u Republici Hrvatskoj, Hrvatski ured za osiguranje, Zagreb, 2018., str. 20

12. Pauković H., 2018 Tržište osiguranja u Republici Hrvatskoj, Hrvatski ured za osiguranje, Zagreb, 2019., str. 20-27

13. Rafaj J., Tržište osiguranja, Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga, Zagreb, 2009.

14. Sakar, V., Račun dobiti i gubitka važan je putokaz za menadžere, 2015. http://www.poslovni.hr/kutak-za-poduzetnike/racun-dobiti-i-gubitka-vazan-je-putokaz-za-menadzere-292797 (23.05.2017.)

15. Vinković Kravaica, A., Ribarić Aidone, E., Računovodstvo- temelj donošenja poslovnih odluka, Veleučilište u Rijeci, Rijeka, 2009.

16. Vukičević, M., Financije poduzeća, Golden marketing-Tehnička knjiga, Zagreb, 2006.

POPIS TABLICA:

Tablica 3 Vertikalna analiza osiguravajućeg društva Euroherc d.d. za razdoblje od 2013. do 2015. godine 32

Tablica 4 Horizontalna analiza osiguravajućeg društva Euroherc d.d. za razdoblje od 2013. do 2015. godine 33

Tablica 5 Pokazatelji likvidnosti osiguravajućeg društva Euroherc d.d. za razdoblje od 2013. do 2015. godine 34

Tablica 6 Pokazatelji zaduženosti osiguravajućeg društva Euroherc d.d. za razdoblje od 2013. do 2015. godine 35

Tablica 7 Pokazatelji aktivnosti osiguravajućeg društva Euroherc d.d. za razdoblje od 2013. do 2015. godine 35

Tablica 8 Pokazatelji ekonomičnosti osiguravajućeg društva Euroherc d.d. za razdoblje od 2013. do 2015. godine 36

Tablica 9 Pokazatelji profitabilnosti osiguravajućeg društva Euroherc d.d. za razdoblje od 2013. do 2015. godine 37

Tablica 1 Bilanca osiguravajućeg društva Euroherc d.d. za razdoblje od 2013. do 2015. godine 55

Tablica 2 Račun dobiti i gubitka osiguravajućeg društva Euroherc d.d. za razdoblje od 2013. do 2015. godine 57

Grafikon 1 Kretanje premije životnih i neživotnih osiguranja 2009.-2019.....34

Grafikon 2 Kretanje zaračunate bruto premije od 2009. Do 2019. godine.....39

POPIS PRILOGA:

Prilog 1. Bilanca osiguravajućeg društva Euroherc d.d. za razdoblje od 2013. do 2015. godine..... 55

Prilog 2. Račun dobiti i gubitka osiguravajućeg društva Euroherc d.d. za razdoblje od 2013. do 2015. godine 56

PRILOZI

Prilog 1. Bilanca osiguravajućeg društva Euroherc d.d. za razdoblje od 2013. do 2015. godine

Tablica 3 Bilanca osiguravajućeg društva Euroherc d.d. za razdoblje od 2013. do 2015. godine

AKTIVA	2013	promjena	2014	promjena	2015
A/ POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL (KN)	/		/		/
B/ DUGOTRAJNA IMOVINA	2.473.384.800,00	0.04%	2.474.364.600,00	6.01%	2.623.094.800,00
C/ KRATKOTRAJNA IMOVINA(KN)	298.038.900,00	-1.27%	294.253.700,00	-14.36%	252.007.100,00
I. ZALIHE	14.479.500,00	30.76%	18.933.700,00	-4.78%	18.028.300,00
II. POTRAŽIVANJA	228.680.200,00	-5.20%	216.798.400,00	-9.56%	196.065.700,00
III. KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	13.351.500,00	49.86%	20.009.200,00	-36.22%	12.761.900,00
IV. NOVAC U BANCI I BLAGAJNI	41.527.700,00	-7.26%	38.512.400,00	-34.69%	25.151.200,00
D/ UPLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG FINANCIRANJA (KN)	9.697.300,00	-48.79%	4.966.200,00	-8.42%	4.547.900,00
E/UKUPNO AKTIVA (KN)	2.818.822.200,00	-0.002%	2.818.772.200,00	3.82%	2.926.577.500,00
F/ IZVANBILANČNI ZAPISI (KN)	113.577.000,00	-20.48%	90.320.300,00	-16.81%	75.136.900,00
PASIVA					
A/ KAPITAL I REZERVE (KN)	1.030.210.800,00	5.57%	1.087.602.300,00	6.38%	1.157.029.000,00
B/ REZERVIRANJA (KN)	1.456.389.500,00	-2.49%	1.420.176.300,00	2.68%	1.458.237.900,00

C/ DUGOROČNE OBVEZE (KN)	59.250.300,00	0.96%	59.816.600,00	-10.95%	53.263.900,00
D/ KRATKOROČNE OBVEZE	177.053.600,00	-11.44%	156.795.600,00	4.17%	163.332.100,00
E/ ODGOĐENO PLAČANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBOLJA (KN)	7.457.000,00	-1.97%	7.310.000,00	-0.60%	7.266.200,00
F/ UKUPNO – PASIVA (KN)	2.818.822.200,00	-0.002%	2.818.772.200,00	3.82%	2.926.577.500,00
G/ IZVANBILANČNI ZAPISI	113.577.000,00	20.47%	90.320.300,00	16.81%	75.136.900,00

Prilog 2. Račun dobiti i gubitka osiguravajućeg društva Euroherc d.d. za razdoblje od 2013. do 2015. godine

Tablica 4 Račun dobiti i gubitka osiguravajućeg društva Euroherc d.d. za razdoblje od 2013. do 2015. Godine

	2013	**promjena**	**2014**	**promjena**	**2015**
I. POSLOVNI PRIHODI (KN)	951.797.300,00	-5.81%	896.452.600,00	-9.29%	811.189.800,00
II. POSLOVNI	-1.214.135.900,00	34.89%	-790.491.000,00	10.00%	-711.439.800,00

RASHODI(KN)					
III. FINANCIJSKI PRIHODI (KN)	81.090.200,00	6.67%	86.502.300,00	8.40%	93.767.100,00
IV. FINANCIJSKI RASHODI (KN)	-117.444.600,00	64.21%	-42.029.700,00	73.27%	-11.235.900,00
V. UDIO U DOBITI OD PRIDRUŽENIH PODUZETNIKA (KN)	/	/	/	/	/
VI. UDIO U GUBITKU OD PRIDRUŽENIH PODUZETNIKA (KN)	/	/	/	/	/
VII. IZVANREDNI – OSTALI PRIHODI (KN)	56.381.400,00	76.30%	13.362.600,00	37.24%	8.385.800,00
VIII. IZVANREDNI – OSTALI RASHODI (KN)	-61.025.700,00	-23.21%	46.863.100,00	6.94%	-50.115.700,00
IX. UKUPNI PRIHODI (KN)	1.101.210.800,00	9.08%	1.001.259.100,00	-9.76%	903.577.700,00
X. UKUPNI RASHODI (KN)	-1.392.606.200,00	%	-879.383.800,00	%	-772,791.400,00
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA (KN)	-291.395.400,00	%	121.875.300,00	%	130.786.300,00
1. Dobit prije oporezivanja (kn)	-291.395.400,00	%	121.875.300,00	%	130.786.300,00
2. Gubitak prije oporezivanja (kn)	/	/	/	/	/
XII. POREZ NA DOBIT (KN)	-48.565.900,00	%	20.312.550,00	%	21.797.716,00
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (KN)	-242.829.500,00	-%	101.562.750,00	%	108.988.584,00
1. Dobit razdoblja (kn)	-242.829.500,00	%	101.562.750,00	%	108.988.584,00
2. Gubitak razdoblja (kn)	/	/	/	/	/